

De Wervelwind

Jaargang 2 No 13

2008.05.12.013

Van Gybland Oosterhoff

British propaganda
Newspaper dropped
over the Netherlands by
the RAF. Year 2 number
13. Propaganda number
H17.

DE Wervelwind

MAANDBLAD VOOR VRIJHEID, WAARHEID EN RECHT

No. 13 Augustus 1943 VERSPREID DOOR DE R.A.F.

OORLOGSWINST

DIT woord heeft een slechten klank in het Nederlandsch, en terecht. In dit artikel willen wij probeeren aan te toonen, dat het ook een anderen klank kan hebben: een klank, die door de geschiedenis der menschheid kan hyschen schallen, lang nadat het laatste oorlogsruisroer plaats gemaakt heeft voor de aangrijpende stilte na het laatste schot. In deze stilte, die tevens een stilte des oordeels is, zal ons geweten ons luide de vraag stellen: „En nu, menschenkind, waarheen? Besef jij, tot welk doel de verdelging des oorlogs U heeft gespaard? Besef jij Uw taak; niet terug te haken naar de bedriegelijke zelfbedweling van de schijnvrede, die dezen oorlog voorafging; maar evenmin te murmurereeren tegen de tekortkomingen van dit verleden; doch; deze tekortkomingen erkennend als deel van Uw eigen onvolmaaktheid, nu met alle kracht te streven naar een vernieuwing? Besef jij, dat deze vernieuwing slechts een herwaardeering en uitbouw kan zijn van het beste, wat het verleden U meegaf? Besef jij, dat wat toen dikwijls slechts in U leefde als leuze, nu van U geesicht wordt als daad, niet in het wilde weg, maar bewust en voortdurend? Hebt jij dezen oorlog enkel doorleefd in tegenzin; tegenzin tegen de toedelingen van voor 10 Mei (waarin gij meestal rustig voortleefde); tegenzin tegen de mannen van voor 10 Mei (tot wie gij zelf behoort); tegenzin tegen de totalitaire verschrikkingen, welke over U kwamen? Of hebben de gebroken kanonnen van den Grebbeberg en de ruines van Rotterdam U herinnerd aan de gebroken kanonnen van Heiligervee en Mook, aan de ruines van het uitgemeerde Naarden en het ontmande Haarlem? Hebt gij besef, dat voor U de strijd met de capitulatie van het Nederlandsch landleger niet ophield, maar begon? Hebt gij besef, dat deze strijd begon onder dezelfde last-

geving, die Willem de Zwijger aan zijn broeder Lodewijk gaf: Strijders te werven in naam van de „libertyet van religie en conscientie?“ Hebt gij dezen eeuwigen grondslag besef van Neer-nd's volksbestaan? Hebt gij den goeden strijd gestreden, die deze geestelijke beginselen U opdrongen, en hoe? Hoe groot was de mate van lafheid en ver-zaking; hoe groot de onverschrokkenheid des geloofs en de mannelijke „neod van den daad? Besef gij, dat de lafheid en moed, in deze jaren getoond, tezamen de groei der toekomst bepalen? Wat is Uw deel aan beide; wat hebt gij verloren, en wat gewonnen aan eeuwige waarden? Zijt gij afgerukte tak geweest, in de stroom der gebeurtenissen, of bazaltsteen in het bolwerk der gewetensvrijheid? Wat heeft deze tijd U geleerd, en hoe past gij het geleerde toe? Kortom; wat is Uw moreelen oorlogswinst?“

Ja, dat is de oorlogswinst, die wij bedoelen, en niet wij alleen, weer vanuit bezet Europa in allerlei toonaard tot ons gekomen, in het geheim gedrukt, in het geheim verspreid, langs wegen, die ook Engeland bereiken. Het vervult ons met trots, dat deze woorden daarginds, in het tijdelijk dwanggebied der tyrannen, niet enkel maar overdenkingen zijn, maar dat zij dagelijks onderschreven worden met bloed. Niet de leuzen zelf, — maar de veelvuldig gebleken bereidheid voor deze leuzen te strijden en desnoods te sterven; ziedaar de groote, de waarlijk ontzaglijke winst van dezen tijd. En dit is een oorlogswinst, die niet verprotst en verpakt kan worden, doch die het zuurdeesem des vredes moet vormen.

De uiteenzetting der waarachtige oorlogswinst dwingt ons echter, die andere oorlogswinst niet te vergeten, welke dikmaal een nog verachtelijker karakter draagt dan in den vorigen oorlog. Wij weten het

immers; het goede van dezen tijd zal uitgroeien en het kwade zal trachten door te woekeren in den tijd, die komt. Een voorbeeld slechts. Er zijn er, die zich verrijkt hebben aan den afbraak van een stuk volksrijkdom; de huizen van Nederland. Wij hopen voor hen, dat zij niet de kwaadaardige illusie koesteren zich straks, na de bevrijding, opnieuw te kunnen verrijken aan de noodzakelijke opbouw van hetgeen zij eerst noodeloos sloopten in 's vijands dienst. Het Nederlandsche volk is tolerant; maar deze tolerantie zal zich niet uitstreken tot misdadigers tegen de volksgemeenschap, die heden nog goeden sier kunnen maken, doch die morgen zullen beseffen, hoeveel beter het is, met Nederlanders te weeneden dan met Duitschers te lachen. Wij willen geen andere voorbeelden geven; de lezer „kent ze“ voldoende. Wij noemden dit eens, omdat, wie aan den weg timmert, of liever sloopt, nu eenmaal veel bekijkt heeft.

„Laten wij, na deze tusschenvoeging, terugkeeren tot de ware oorlogswinst, die het kapitaal zal vormen, waarmee de ware bouwers zullen moeten woekeren. Opbouw en herstel zullen het uiterste eischen van ons allen, en dat jaren lang. Zoodra men het woord „Herstel“ noemt, doet men duizelingwekkende hoeveelheid vraagstukken op. Het „Elk wat wils“ is hierop helaas niet van toepassing; de vraagstukken, hetzij van economischen, politieken religieuzen, moreelen of sociaal aard, zijn alle te nauw met elkaar verbonden. Straffe ordening in het herstelwerk is dus zeker geboden. Maar ook een dergelijke ordening kan slechts duurzaam tot stand komen, wanneer men redemeert op grond van bepaalde, door een volk algemeen aanvaarde geestelijke beginselen. Dit nu is het beslissende terrein, waarop de geestelijke oorlogswinst zich kan, en moet, doen gelden.

Laten wij een voorbeeld geven.

Neerland's jongste Prinsesje.
De nieuwste foto uit Canada

van

H.K.H. PRINSES JULIANA MET PRINSES MARGRIET

De *Times* maakte eenige weken geleden in een merkwaardig hoofd-artikel een vergelijking tusschen de denkbeelden, die ontwikkeld werden in het vierde jaar van den vorigen oorlog, en de denkbeelden, die heden in het vierde jaar van dezen oorlog, uit de kring der Vereenigde Volken naar voren komen. In 1917 werden reeds ontwerpsituaties opgesteld voor een universeelen Volkenbond, die tot doel moest hebben, de wereldvrede te verzekeren. Reeds in deze ontwerpen werd de geboortevloek van dezen Volkenbond echter mede gecodificeerd. De Volkenbond werd geboren en getogen vanuit overwegend politieke denkbeelden; hij was een staande diplomatieke conferentie van strikt soevereine staten. Wie in deze en latere jaren het woord „veiligheid“ noemde, dacht allereerst aan grenzen, en verdragen. Heden heeft het woord „veiligheid“ eerder een economischen klank. Heden houden de geesten in de vrije wereld zich bezig met ontwerpen van internationaal-monetair aard; met voorstellen tot een internationale Hulp- en Herstel Organisatie der Vereenigde Volken. Deze hulp- en herstel kunnen slechts worden uitgevoerd, wanneer zij, aldus de *Times*, de nationale grenzen kunnen overschrijden. Terwille van het behoud der menschheid dient dus getornd te worden aan de strikte soevereiniteit; de staten zullen wijder vormen van gemeenschapsleven moeten vinden, om hun onderdanen te kunnen vrijwaren voor gebrek.

De slootsom is, dat sinds 1917 de nadruk dus verlegd is van het politieke terrein naar het economische en sociale.

Wij aanvaarden deze waarheid, doch zouden daarnaast willen wijzen op een hoogere waarheid. Wij weten, dat de enkele verlegging van het accent in den opbouw, van politiek naar economisch-sociaal terrein, nadenkend blijft stemmen. Waarom? Omdat de fundamenten der duurzame opbouw naar veler inwijze overtuiging niet getekend kunnen worden enkel met behulp van de economische lineaal of de sociale

passer; ze kunnen slechts duurzaam gemetseld worden, door den loop der voegen en den stand der hoeksteenen telkens weer te beproeven met het schietlood van het geweten. Doet men dit niet, dan loopt men gevaar scheef te bouwen, m.a.w.; het accent even eenzijdig te leggen als in 1917 het geval was.

De vrije menschheid heeft gestreden en strijdt tegen tyrannie, rechtsverkrachting en het verwaten egoïsme van het Fuellner-beginsel, dat den enkeling van zijn verantwoordelijkheid onthef. Uit de oppositie tegen deze verderfelijke beginselen leiden wij niet de onze af, maar wij vinden er de onze door bevestigd. Zij luiden: „Vrijheid, Gerechtigheid, Verantwoordelijkheid.“

Voor den Christen betekent vrijheid de Christelijke vrijheid, welke den grondslag vormt voor de algemeene gewetensvrijheid. Voor den humanist is vrijheid de gewetensvrijheid, waar de religieuze vrijheid uit voortspuit. Op den gemeenen deeler van het geweten kunnen Christen en humanist elkander vinden. En dit geweten schrijft ons voor, dat onze vrijheid onoverbrekelijk beperkt is door en verbonden is met de gerechtigheid, op politiek, sociaal en economisch gebied. En vrijheid en gerechtigheid kunnen slechts heerschen, indien allen zich verantwoordelijk voelen tegenover elkaar en tegenover den Schepper van alle dingen.

In dezen tijd stend van hun land te alleen om den vijand te vijanden der verslaan, maar de vijanden der menschheid; in het kleine Nederland staken arbeiders, niet om loonsverhoging, doch uit protest tegen onrecht; in Polen en Yougoslavië sterven menschen onder tyrannenhand, omdat zij hongerende krijgsgevangenen hebben gevoed; omdat zij zich verantwoordelijk beschouwen voor hun broeder in het leed. Deze voorbeelden zijn slechts symbolisch; zij gelden voor alle Vereenigde Volken. De kreet der menscheidsver-zaking, de kreet der morele lafheid: „Ben ik mijns broeders hoeder?“ — deze kreet, die eens tijdelijk en bij sommigen opgeld deed is thans in discreet geraakt. Zeker,

indien er een geestelijke herleving door de menschheid gaat, dan is dit in beginsel allesbehalve een vrijwillige bekeering; al vechtende om het naakte leven hebben velen pas ontdekt, waarom zij eigenlijk streden. In de doffe stilte der tijdelijke knechtschap, of tijdens een rustpauze in het gevecht, hebben de volken zich kunnen bezinnen op de grondslagen van dezen strijd. Tot velen is het doorgedrongen, dat de inzet meer is dan economisch, politiek of sociaal alleen. En in dit bondgenootschappelijk opgestelde Britsch-Nederlandsche tijdschrift, wenschen wij het luide te beklennen: de hoogste inzet van dezen strijd zijn de geestelijke waarden, waar de voorouders der huidige Nederlanders en Britten reeds hun bloed voor hebben geplengd.

Dit zij dan ons richtsnoer voor morgen. Dat morgen miljoenen mogen leven vanuit de beginselen, waar heden tienduizenden voor sterven. Wanneer wij „Hulp en Herstel“ zeggen, laten wij dan aan meer denken, dan aan het materiele alleen, hoe zeer ook ontbeerd, hoe driftig ook begeerd. Dat de hulp des menschen zij, die zich verantwoordelijk voelt voor zijn medemens; dat het herstel niet enkel een herstel van handelswelvaart zij, maar allereerst een herbeleving van oude waarden, tijdelijk verlaten, maar eeuwig geldig. Dat de staat hersteld of bestendig worde, waar de bewuste staatsburger zich moreel verantwoordelijk voelt voor een vrijelijk gekozen en vrijwillig aanvaard gezag; dat dit gezag zich bewust blijve van zijn moreele verantwoordelijkheid tegenover den staatsburger. En dat de duidelijk gebleken ondeelbaarheid van veiligheid en vrede door de staten onderling bestendig worde, niet enkel uit zeer begrijpelijke egoistische overwegingen, maar bovenal omdat uit den gemeenschappelijken strijd voor vrijheid en gerechtigheid een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid geboren is, die met den vrede niet sterven mag. Dit dan zij onze oorlogswinst!

de Redactie.

„PRESENTEERT HET GEWEER!“ Een aantal Nederlandsche soldaten, tijdens een inspectie voor de Juliana Kazerne in Ontario in Canada, voor hun vertrek naar Engeland, waar zich bij de Prinses Irene Brigade voegden

Geallieerde Organisatie voor Hulp en Herstel

door Z. E. P. KERSTENS, Minister van Handel, Nijverheid, Scheepvaart, Landbouw en Visserij

In de afgelopen maand heeft Radio-Oranje reeds ettelijke malen een speciale voordracht gewijd aan een werkplan voor de Verenigde Naties, dat thans overal ter wereld in een brandpunt van belangstelling staat.

Ik wil er in dit blad ook nog een artikel aan wijden, omdat het de voortgezette aandacht van ons volk voor waardig is.

Het plan wordt reeds algemeen aangeduid met het letterwoord UNRRA, gevormd door de beginletters van de benaming, welke het van de Amerikaanse Regering ontving: *United Nations Relief and Rehabilitation Administration*. In het Nederlands kunnen we misschien het best spreken van: *Geallieerde Organisatie voor Hulp en Herstel*.

Als men zegt, dat het een Amerikaans plan is, dan is dit maar gedeeltelijk juist. In zoverre namelijk, dat de Amerikaanse Regering het initiatief van de hand heeft genomen, waarvoor Amerika ook het aangewezen land was. Waar het eigenlijk *denkbeeld* geboren is, valt moeilijker te zeggen. Het is op verschillende plaatsen en in verscheidene hoofden tegelijk ontstaan. Reeds lange maanden werd het met steeds groter aandacht van tal van zijden gepropageerd, vooral door sprekers behorende tot de bezette en gebrandschatte landen. Daarbij heeft het aan Nederlandsche deelnemers zeker niet ontbroken.

Tenslotte hebben dan deze denkbeelden en voorstellen een eersten en voorloopigen vasten vorm gekregen in het Amerikaanse plan,

waaraan behalve Amerika ook reeds dadelijk Engeland, Rusland en China hebben medegewerkt. Deze vier groote mogendheden — die den hoofdstad der feitelijke oorlogvoering toezien — hebben zich als het ware als het comité van actie geconstitueerd. Een groot voordeel van deze werkwijze is, dat de hoofdleiders van den oorlog zich nu ook als hoofdleiders van het vredesherstel op een omlijnd plan vereenigd en verbonden hebben. Dit onmiskenbaar nadeel is, dat het hoofdbestuur — in het UNRRA-plan wordt het aangeduid als Centraal Comité — wel sterk eenzijdig is samengesteld en bepaald schijnt door de militaire overwegingen van het oogmerk, terwijl het in zijn eigenlijke werking — na den oorlog — een economische machinerie zal zijn.

Doch het is dan ook nog maar een eerste ontwerp, dat juist aan al de Vereenigde Naties is voorgelegd om van deze de algemeene opmerkingen te vernemen, waartoe het aanleiding mocht geven. Nadat deze amendementen ontvangen en eventueel in de algemeene structuur verwerkt zijn, zullen de vertegenwoordigers der Vereenigde Naties in Washington bijeenkomen om in gezamenlijke beraadslaging het werkplan en zijn doelstelling vast te stellen.

Eerst dient nu wat gezegd te worden over de doelstelling. Die omvat uiteraard veel meer dan in den naam der organisatie is vervat: het brengen van (nood) hulp en herstel voor de lijdende en ge-

plunderde volken in het Westen en in het Oosten. Om voedsel, kleding, schoeisel, geneesmiddelen, woongelegenheden, zaad, bemesting, bouwmaterialen en industriële grondstoffen aan de uitgemergelde landen te kunnen brengen, moet men dat alles eerst hebben, en wel in ontzaglijke hoeveelheden. Maar bovendien moet men vervolgens over de transportmiddelen beschikken, allereerst over de scheepsruimte.

Doch ook met het „hebben“ zelf, is voor een goede organisatie nog nauwelijks het eerste begin gemaakt. Men moet het ook in de juiste verhoudingen en op de goede plaatsen hebben. De lading en de lossing met alles wat dit aan arbeidskrachten vereischt zijn enorme vraagstukken op zichzelf.

Een deel van de financiering mitsgaders de lastenverdeling op korten en langen termijn. Niemand denkt eraan, dat uitgeschuide en arme volken niet evenveel aanspraak op hulp zouden hebben als zij, die nog over fondsen beschikken. Maar niemand ook kan zich ontweigen, dat met een economisch herstelplan voor het geheel en voor de onderdeelen groote problemen van kredietvoorziening, van afzet en in- en uitvoerbalansen, kortom van handelspolitiek in den ruimsten zin, onverbrekelijk verbonden zijn.

Het behoef dan ook geen verandering te wekken, dat het reconstructieve denken thans reeds ver over de strikte grenzen van het UNRRA-plan heen is.

In een leidend Londensch weekblad

van Zondag 27 Juni jl. werden door een bijzonderen medewerker reeds verder reikende plannen van President Roosevelt besproken. Aangekondigd werden: wereldconferenties over monetair regelingen, internationale handelsbelemmeringen, internationale controles over de voortbrenging van primaire producten als tarwe, suiker, bepaalde metalen, rubber enz., en tenslotte werd gesproken over de behoefte aan inter-geallieerde bespreking van de straks te volgen internationale beleggingspolitiek, hetgeen, in andere woorden, niets anders is dan het probleem van internationale financiering en credit-voorziening.

Dit alles was als logische onverbrekelijkheid te verwachten, nadat eenmaal besloten was tot het houden

van de voedsel- en voedingsconferentie van Hot Springs. Het Handvest der vier vrijheden, de leuze der uitbanning van werkloosheid, het programma van wereld-economische expansie in plaats van restrictie, dit alles is eenvoudig niet voor verzevenlijking vatbaar zonder zorgvuldig georganiseerde praktische samenwerking tusschen de volken. Op Hot Springs moest de UNRRA volgen. Op UNRRA moeten en zullen nog verscheidene andere wereldplannen volgen. Het meest hoopvolle in al deze perspectieven is, dat de regeeringen der geallieerde landen moeten komen, omdat de Verenigde Naties, die nu eenmaal verleden. Daarvoor vechten zij dezen oorlog uit: niet om het politieke „zelf-

beschikkingsrecht der natien“, maar om het sociaal-economisch bestaan van individuen en gemeenschappen. Weldra zullen dan de vertegenwoordigers der Geallieerden in Amerika bijeenkomen voor de stichting van den „Raad der Vereenigde Volken“, die het hoogste orgaan in het UNRRA-plan zal vormen. Er zou over dezen Raad en over tal van andere, lagere, organen nog heel veel te zeggen zijn. Dat doe ik misschien nog wel eens bij andere gelegenheden. Maar vermoedelijk is het voor de lezers van „De Werelwijd“ voorloopig al voldoende te weten, dat de Nederlandsche Regering, volkomen doordrongen van de belangen, die op het spel staan, er voor zorgen zal „er bij te zijn“.

STAALTJES VAN DUITSCHE PROPAGANDA

Sicilië is onneembaar

N IET allen over het Russische front waren de As-propagandisten optimistisch. Zij waren het ook over het Middellandsche Zee-front.

Zooals altijd was het Rome dat zich onderscheidde in het overdriven. Op 24 Juli 1942 zag *Radio-Rome* de toekomstige toegenoot met kalme zekerheid:

„De geleidelijke nederlaag van Rusland gaat samen met de uiteenlopende ineenstorting van Groot-Brittannië. Het is waar dat de Britten nog wel een troef in handen hebben, maar zij zijn ver af. Groot-Brittannië heeft de meerderheid op zee verloren, alwaar het Britsche imperialisme ontbonden werd opgebouwd. Ook in Egypte zal het oogmerk van afbreuking komen en de Britten zullen nog meer bittere pillen te slikken krijgen. Wat wij nu kunnen zeggen is dat wij de toekomst met geduld en zekerheid tegemoet zien omdat wij de sterksten zijn.“

Ook Dr. Ley ontspande niet aan de ziekte van optimisme. Hij schreef op 25 Juli 1942 in *Der Angriff* de volgende woorden, die hij heden zeker betreurt:

„Het eenige beslissende bewijs voor de rechtvaardigheid van een zaak is haar succes. En het onverlosbare Duitse leger bewijst wat er altijd heeft.“

Radio-Rome las op 27 Juli 1942 het volgende voor uit *Lu Tribuna*:

„Het spreekt vanzelf dat de oorlog niet beperkt kan blijven tot een enkel front. De sector waar het Britsche Rijk het best en het degelijkst verlagen kan worden is de Middellandsche Zee.“

Het is wel betreurenswaardig dat de Italiaansche vloot, zoo schachter en zoo lijdzaam, dien krijgshofvigen raad niet heeft gevraagd. Op 24 Mei 1943 liet de Duitse radio in een oeffening voor Engeland:

„Sicilië is een geweldig en onneembare versterking geworden. Honderden kustbatterijen bezitten kanonnen van

alle kaliber, gegoten in de Italiaansche fabrieken: zij kunnen vuren met aanzienlijke snelheid. Wie deze kustverdediging heeft gezien is er absoluut van overtuigd dat elke landingsooging zou uitdraaien op een nieuw Dieppe.“

De Geallieerden zijn zoo vrij geweest deze kustverdediging van nabij te gaan beschouwen. Maar zij werden niet overtuigd van de onneembaarheid der Italiaansche kanonnen, die indertijd snel konden vuren, maar het niet deden.

De Italiaansche radio zei op 12 April 1943:

„Cicero heeft Sardinie, Sicilië en Afrika beschreven als de drie buchten van de Republiek. Dat is nog altijd waar in de huidige omstandigheden.“

Men heeft echter weldra naar verontschuldigingen moeten zoeken. Vanwaar deze sociale ommekeer? De geallieerde stormtroepen hebben er op los gebukt. Op 17 Juli 1943 publiceerde het *Duitse News Bureau* een droefgeestig bericht:

„Enkele dagen na de eerste landingen is de slag op Sicilië veranderd in een strijd die van den vijand een hoogen prijs in bloed, in zweet en tranen heeft geveerd, almede het gebruik van geweldige strijdmiddelen. En dit alles voor een onversterkte voorpost van Europa.“

Daags te voren was het Duitse Agentschap *Transocean* nog matiger:

„Sicilië is niet Italië. Het is slechts een eilandvoorst van Europa die aan zijn verdedigers geen enkele der voordelen van een machtige versterking biedt.“

Dokter Otto Krieg was het op 13 Juli over de Duitse radio nog minder eens met Cicero:

„Sicilië was altijd het slagveld van de Middellandsche Zee, maar het was nooit een aanvalsbasis in den strijd voor Europa. Dit geldt ook nu nog.“

Het zou wel interessant zijn te weten of Hitler en Mussolini er ook zoo over dachten toen zij in allerlei samenkomsten te Verona.

OXFORD EN HET HUIS VAN ORANJE

door PROF. G. N. CLARK

H. M. KONINGIN WILHELMINA heeft zich bereid verklaard het Diploma van Doctor in de Rechten, den speciaal vorm waarin deze graad aan gekroonde hoofden wordt verleend, te aanvaarden. De Universiteit zal zoodoende de gelegenheid hebben om Haar persoonlijk en als bevestiging van den onveranderden geest van Haar volk te huldigen. De wensch en de gelegenheid om dit te doen spruiten voort uit de oorlogsomstandigheden, doch vele historische herinneringen voeren ons daarbij in gedachten terug naar vervlogen eeuwen. Tusschen het Huis van Oranje en Oxford bestaan oude banden en Koningin Wilhelmina zal de vijfde afstammeling van Haar Doorlochtig Huis zijn die dezen graad heeft willen aanvaarden.

De eerste was Stadhouder Willem III, later Koning Willem III van Engeland. In December 1670, zeven jaar voor zijn huwelijk met Prinses Mary, bracht hij twee nachten in de Koninklijke vertrekken van Christ Church door. Het hoogtepunt van een langen dag, gewijd aan bezienwaardigheden, was toen de Vice-Kanselier hem zijn graad verleende en hem namens de Universiteit de werken van Koning Karel I, in twee rijk vergulde banden, aanbod. Vier en twintig jaar later, nadat hij in een eersten oorlog zijn land roemrijk tegen den Fransen inval had verdedigd en als Koning werd geroepen om zijn land en het onze in een tweeden oorlog te leiden, kwam de dood van zijn Gemalin, de Engelse Koningin. Men leest dat hij zoo diep onder den indruk van dit verlies was, dat hij last gaf al de adressen van rouwbeklag aan

zijn secretarissen te overhandigen, daar hij anders zijn smart niet zou kunnen bedwingen. Hij maakte echter een uitzondering voor de Universiteit van Oxford en hij stond deze deputatie toe hem haar adres voor te lezen. De Koning luisterde met tranen in de oogen. Zeven maanden later bezocht hij Oxford weder en was tegenwoordig bij een indrukwekkende plechtigheid, waar bij Kapitein Christopher Codrington van All Souls College, die onder Willem in Vlaanderen had gestreden, een korte Latijnsche toespraak hield.

Bijna zestig jaar later trad weder een Prins van Oranje met een Engelsche Prinses in het huwelijk. Veertien dagen voor zijn huwelijk met de Princess Royal kwam Willem Karel Hendrik Friso, later Stadhouder Willem IV, in Christ Church loeeren om zijn graad te ontvangen. De plechtigheid geleeke veel op die van 1670: zooals toen ook geschiedde, werd aan een aantal leden van 's Prinses gevolg het eere-doctoraat verleend — vercheiden hunner namen worden nogheden door Nederlandsche historici herdacht — en de gehele stad was in feeststemming.

Engeland en Holland genoten toen beide den vrede, doch toen de derde Prins van Oranje naar Oxford kwam was het een tijd zooals de onze — Juli 1809. Willem Frederik George Lodewijk, Erfelijk Prins van Oranje, vond een toelichtwoord in Oxford, bezittingen in Duitschland door de Fransen onder Napoleon bezet waren. Hij zette zijn studies rustig voort en bewoonde met zijn gouverneur, Baron de Constant, een huis in St. Giles's. Daar hij een Calvinist

was, kon hij in de toentertijd strict Anglikaansche Universiteit niet worden opgenomen, doch hij kreeg les van sommige geleerden te Oxford, o.a. William Howley, die later Aartsbisschop van Canterbury werd. Den 24sten Mei 1811 werden zijn studies, bekroond met het diploma van Doctor in de Rechten, terwijl Baron de Constant den graad van Doctor in de Rechten honoris causa verwierf. De Prins vertrok toen om in Spanje als luitenant-colonel onder Wellington te dienen. Later verwierf hij grooten roem bij Quatre Bras en hij leefde als Koning Willem II der Nederlanden tot 1849. De eeuw van Napoleon moge ver verwijderd schijnen van den strijd der Geallieerde Volken tegen de As, doch zijn uitgeweken Prins was de grootvader van Koningin Wilhelmina.

Zijn vader, de eerste Koning der Nederlanden, ontving zijn graad te Oxford later dan deze Prins en dat wel naar aanleiding van een gebeurtenis, waaraan wij vooral nu gaarne denken, toen hij naar Oxford kwam met het gezelschap van geallieerde vorsten, die daar in 1814 werden ontvangen na de overgave van Napoleon. Hij ontving zijn diploma van de Czaar van Rusland en den Koning van Pruisen, in tegenwoordigheid van den Prins-Regent.

Onze Universiteit ziet met trots op deze gebeurtenissen terug. Eeuw na eeuw, toen de vrijheid van Europa bedreigd werd door overmacht, toen Engeland en Holland beide in benarden toestand verkeerden, waren deze plechtigheden de symbolen van de verbondenheid onzer naties en de diensten door het Huis van Oranje aan de zaak van vrijheid en recht bewezen. Zij toonen, zooals het nobele gedrag der Nederlandsche Universiteiten in den huidige oorlog getoond heeft, dat deze grootsche zaak verknocht is met de academische instellingen, die de waarheid nastreven. Wij herdenken hen in het volle vertrouwen, dat in Koningin Wilhelmina's tijd, zooals in den tijd van Haar voorgangers, de goede zaak wederom zal zegevieren.

EUROPA TEGEN DE MOFFEN

DOOR A. M. DEN DOOLAARD

„Er is slechts één Nieuwe Orde, de Orde van het Verzet!“

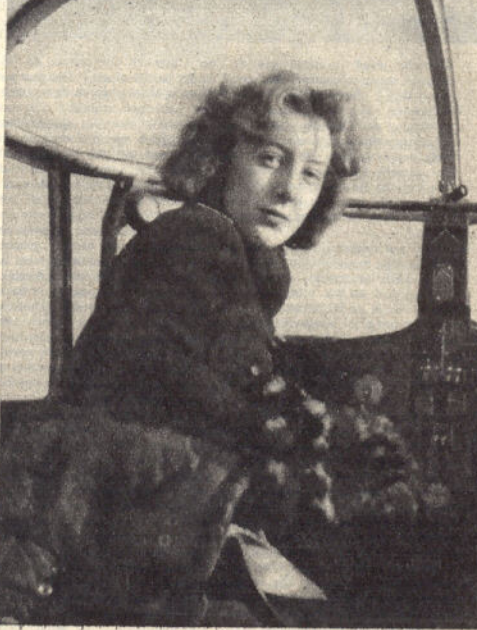
I NDIEN wij dit keer een volledige opsomming zouden willen geven van het verzet gedurende de laatste maand, dan zouden wij de helft van dit nummer noodig hebben. De kreet: „Sabotage!“ is een spreekwoord geworden in vele talen; en in edelen vulling neemt het eene volk na het andere dit onsterfelijke motief op, soms in fluitsterij, soms in rauwe, woeste kreten. Het grootste deel van de „stilte sabotage“ zal pas na de bevrijding openbaar worden. Ditsmaal willen wij daarom slechts Duitschland en Italië ter sprake brengen.

De feiten zijn niet recent: zij worden echter bekrachtigd door documenten die ons in hun oorspronkelijken vorm eerst kort geleden bereikten.

Op 21 April j.l. meldde de „Voelkische Beobachter“, dat 17 personen uit Zuid-Duitschland wegens hoogverraad veroordeeld waren. Onder hen bevonden zich de studenten, Hans en Sophia Scholl, Schmorel, Huber en Probst, die allen de doodstraf kregen. Later deelde Professor Huber van de Muenchener Universiteit hun lot. Het motief der doodsoordeelen luidde: „Aanmoediging van sabotage in oorlogsfabrieken door het verspreiden van pamfletten en defaïtistische denkbeelden“. Welke vorm deze denkbeelden hadden, blijkt duidelijk uit het gewraakte pamflet, waarvan Hans en Sophia Scholl, (broeder en zusster) als de hoofdstellers gelden. Het luidt (in uitbreiding):

„Mannelijke en vrouwelijke studenten!“

Ons volk is diep onder den indruk van de ramp van Stalingrad. Moeten wij nu de rest van de

WVROUWEN IN DE VRIJE WERELD: Dit is Veronica X., de vrouw van een Nederlandschen vlieger van den Marine Luchtvaart Dienst. Zij vliegt toestellen over van de fabrieken naar de vliegvelden overal in Engeland.

gerationaliseerde systeem van massa-productie, geeft de toon aan in de tegenwoordige oorlogseconomie. De Amerikaanse en Russische fabrieken zijn in de hedendaagse wereld het best ingericht voor de methode van den loopen band. Deze mogelijkheid tot massa-productie is in oorlogstijd een onbetwistbaar voordeel. Duitsland heeft gepogd deze Russische en Amerikaanse methodes na te bootsen, maar zonder in staat te zijn haar fabrieken te verbouwen. Maar de nabootsing kan het voorbeeld niet evenaren, en Duitsland blijft door haar industriële structuur achter bij haar vijanden. Het Deutsche organisatievevermogen moge een gedeeltelijke vergoeding vormen, maar niet in die

mate als Speer oeweert, wiens statistieken in de allereerste plaats in 't arsenal van den zenuwoorlog thuis hooien.

De capaciteit tot het vervaardigen van oorlogsmateriaal blijft de beslissende factor, in dezen zoowel als in den vorigen oorlog. Duitsland heeft den wereldoorlog verloren door de vertraging in de wapen- en ammunitieproductie ten gevolge van machine-slijtage. Het hedendaagse vraagstuk is in beginsel niet verschillend. Het hangt van 3 factoren af:

1) Van de totale wapenproductie, die niet beneden een zeker niveau mag dalen. Het is waar dat het vooruitzicht van een steeds stijgende geallieerde wapenproductie, welke de Duitschers niet kunnen bijhouden,

reeds angstwekkend werkt. Deze achterstand heeft, volgens de Duitschers althans, op zichzelf niet noodlottig te zijn, want de Geallieerden moeten nog steeds hun legers naar de slagvelden transporteren. Tot dat dit verwezenlijkt wordt hopen de Duitschers zich te redden door het produceren van een hoeveelheid wapens, voldoende om 2 taken te vervullen, nl. de Russische macht van zich af te houden en elke poging tot een Anglo-Amerikaansche invasie te beletten.

2) Van de bescherming tegen luchtaanvallen, die toereikend moet zijn om de bombardementen te beletten of de strategische berekeningen in de war te sturen. De Duitsche

HET BRITSCHE KANON TEGEN DE DUITSCHE TANK

Een Britsche M-5 Houwtiser, gemonteerd op het chassis van een Generaal Grant tank plus luchtafweerkanon. De Duitschers konden tegen dit geduchte kanon niet veel doen met hun 88 mm. snelvuurkanonnen en zelfs zware Duitse tanks werden gekraakt alsof ze van blik waren.

In Tunes en Sicilië hoopten de Duitschers met hun zware Mark 6 tanks den strijd in hun voordeel te kunnen keeren. Maar het Britsche en Amerikaanse geschut maakte korte metten met hen. Hier ziet men een kerkhof van de hooggeroemde „onoverwinnelijke“, Tiger-tanks.

strategie steunt namelijk op een productie die toereikend moet zijn om een Russisch offensief te belemmeren en een Anglo-Amerikaansche invasie te onderscheppen.

3) Van den duikbootoorlog, die weer op andere wijze de machtsverhouding zou moeten herstellen door de geallieerde aanvoer te belemmeren. Het verband tusschen den afloop van den strijd in den Atlantischen Oceaan en den afloop van den oorlog is duidelijk. De Duitschers die de heele industrie van bezet Europa in hun macht hebben en de Russen en Britten aan den anderen kant zijn industrieel ongeveer tegen elkaar opgewassen; maar om de meerderheid te verkrijgen, noodig voor een overwinning, moeten de Geallieerden het oorlogsmaterieel dat in de Vereenigde

Staten vervaardigd wordt, naar de slagvelden overbrengen.

Gedurende langen tijd leek het of de U-booten zouden winnen. Sinds Mei 1943 is het getij echter gekeerd door de reusachtige hoeveelheid verdedigingsmateriaal dat achtereenvolgens in gebruik is genomen en door de ontwikkeling van één wapen in het bijzonder.

Gedurende langen tijd bezaten de U-booten een grondig voordeel in den strijd op den Atlantischen Oceaan.

Het is moeilijker voor de duikbootjagers om de U-booten te ontdekken dan het voor de U-booten is om hun prooi, de koopvaardijschepen, gewaar te worden. Op dit gebied heeft het vliegtuig den heelen toestand beslissend veranderd. Het vliegtuig kan op twee manieren voor

de bescherming van schepen gebruikt worden. De te land gestationeerde vliegtuigen vliegen de binnenkomende schepen tot op zekeren afstand van de kust tegemoet en brengen ze in de haven. Vliegtuigen met een vliegkampschip als basis, zijn in staat met de convoien mee te gaan. Het oude type vliegkampschip had een zeer hooge tonnage; door moeilijkheden van aanbouw waren zij daarom gering in aantal. Deze schaarsche vliegkampschepen konden dus alleen met buitengewoon waardevolle convoien meegezonden worden (tropictransporters en z.). Toen werd het denkbeeld van vestakvliegkampschepen opgevat, nl. verbouwde vrachtschepen, in staat om 20 of 30 vliegtuigen te vervoeren. Deze schepen zouden daarvoor een tonnenmaat van 8,000 of 10,000

moeten hebben. Verscheidene dozijnen van deze vliegkampschepen zijn in aanbouw en enkele zijn reeds bij de Britsche vloot ingedeeld.

Deze schepen hebben den strijd tegen de U-booten opgenomen in het midden van den Atlantischen Oceaan in de beruchte tusschen-zone waar het tot nu toe aan een georganiseerde luchtbescherming ontbrak. Het resultaat was opzienbarend. Vroeger achtervolgden de U-booten de koopvaardijschepen soms dagenlang; heden zijn het de duikbootjagers, die dank zij het verkenningwerk en de hulp van de vestakvliegkampschepen de sporen der duikbooten volgen, zoodat de strijd nu ten koste van de U-booten ver van de convoien wordt uitgevochten. Deze beslissende ommekeer is een bewijs te meer van den invloed welke de gestalsterkte aan wapenen op de strategie uitoefent.

Een dergelijke numerieke overmacht geeft niet alleen de beste kans op overwinning; ze wijzigt strategie en tactiek, scheidt nieuwe bewegingsvormen en gevechtmethoden en een nieuwe en indrukwekkende stijl van oorlogvoering.

In Tunes bijvoorbeeld schiepen 3 factoren een nieuwen stijl van oorlog voeren: de Anglo-Amerikaansche luchtmacht die van 1.000 tot 2.500 vliegtuigen per dag maakte; de buitengewone concentratie van artillerievuur („de Angelsaksers bouwen een muur van vuur tusschen zichzelf en den vijand“ — *Frankfurter Zeitung*); en de massale actie der tanks. De vijand had op het slagveld van Tunes alles verzameld wat maar mogelijk was. In

een paar uur was de ammunitie die de Britsche en Amerikaansche artillerie voor verscheidene dagen bestemd hadden, verbruikt. Bommenwerpers en jagers en zelfs verkenningstoestellen die aanvallen vanaf geringe hoogte maakten, opereerden niet anders dan in grooten getale. Troepen van de Asmogendheden werden alleen teruggedrongen door de geweldige overmacht aan manschappen en materiaal.

Zij werden niet door de gemotoriseerde kolonnen uit hun posities verdreven, maar er als het ware uit weggedrukt.

Maar deze massale methoden die de Duitschers bespotten of den geallieerden verwijten, zijn in werkelijkheid de nieuwe tactiek waarvoor de Engelschen eigen uitdrukkingen hebben gevonden (*Tedder carpet*) en die de meest economische en ingenieuze methode vertegenwoordigt om de overwinning te behalen in de tegenwoordige omstandigheden.

Tenslotte zijn het de Duitschers zelf die gedurende den vorigen oorlog de massale concentratie van infanterie en de massatactiek in de mode hebben gebracht en die er over op schepten alsof het iets buitengewoons was. De tegenwoordige Engelsche tactiek komt overeen met de methode van het bewegelijk spervuur, door het spervuur te combineren met het luchtspijl.

(D.w.z. het volledig bedekken van een bepaald oppervlak met een dichtgeweven patroon van bomkraters).

De methoden waar de Duitschers zich over opwinden, als ze door hun vijanden gebruikt worden, werden door de Duitschers zelf zooveel

mogelijk toegepast. Het was deze methode die de Russen tegenhield voor de zwaar versterkte marinebasis Novorossisk omdat de Duitschers, door een gunstigen samenloop van omstandigheden in staat waren de positie door een buitengewoon dicht gordijn van spervuur te beschermen. Von Manstein's leger liet in Novorossisk na de terugtocht uit de Caucasus, 400 kanonnen van middelmatig kaliber en eenige miljoenen granaten achter, omdat het onmogelijk was deze naar Rostov te transporteren. Volgens gevangenen genomen Duitse officieren vormt Novorossisk een arsenaal van ongeëvenaarde sterkte. Vuurgordijn, verpletteringsmethode en luchtspijl zijn geen tactisch minderwaardige methoden. „Waaruit bestaan actie en succes?“ vraagt Justrow in zijn boek „Der technische Krieg“. Het antwoord is: „Eigenlijk alleen uit het aantal troepen, wapens en projectielen tezamen met de snelheid waarmee ze op den vijand geworpen worden om hem onder hun gewicht te verpletteren.“

Wie over het grootste aantal soldaten en wapenen beschikt en in staat is ze met de grootste snelheid in het gevecht te werpen, die bezit de beste kansen op de overwinning.

Op alle strijdooneelen neemt de botsing in kracht en hevigheid toe, naarmate de oorlog langer voortduurt. En deze opvoering der intensiteit komt voort uit de toenemende kracht van de geallieerden. In alle opzichten speelt de wet van de massa's in deze strijd een rol; en nu zijn het de geallieerden die de steeds toenemende massale superioriteit in handen hebben.

ONS FOTO-BIJVOEGSEL

„WIJ HEBBEN DEN OORLOG IN HET OOSTEN, DEN OORLOG IN HET ZUIDEN, DEN OORLOG IN DE LUCHT“ . . .

aidus sprak de militaire deskundige, Generaal Dittmar, onlangs voor de Duitse radio. (Hitler's schrikbeeld van een oorlog aan twee fronten is nu waarheid geworden en zelfs meer dan dat.) Thans heeft de luchtoorlog zich uitgebreid tot de olievelden van Roemenië, Duitschland's voornaamste bron van natuurlijke olie. De foto toont een aanval van geringe hoogte op de raffinaderijen van Ploesti op 3 Augustus; het vliegtuig teekent zich scherp af tegen de wolken rook en stof van branden en ontploffingen.

1. MIDDELLANDSCHE ZEE

Alexander Clifford, een Britse journalist, die met de Amerikanen op 23 Juli Palermo binnentrok, schreef: "Ik geloof, dat dit voor mij de grootste geschiedenis van den oorlog is — de uitbundige geestdrift, waarmee Palermo het leger verwelkomde, dat de stad eerst gebombardeerd en toen veroverd had! Het was ongeveer zes uur 's avonds toen de lange gemotoriseerde kolonne de smalle hoofdstraat inreed. Een opgewonden menigte wachtte ons op. De heele stad was uitgelopen — de carabinieri konden slechts met moeite een weg banen voor de tanks. Iedereen was wild van enthousiasme en schreeuwde, gilde, klapte en wuifde met vlaggen. Zij riepen „Viva America! Viva Inghilterra!“

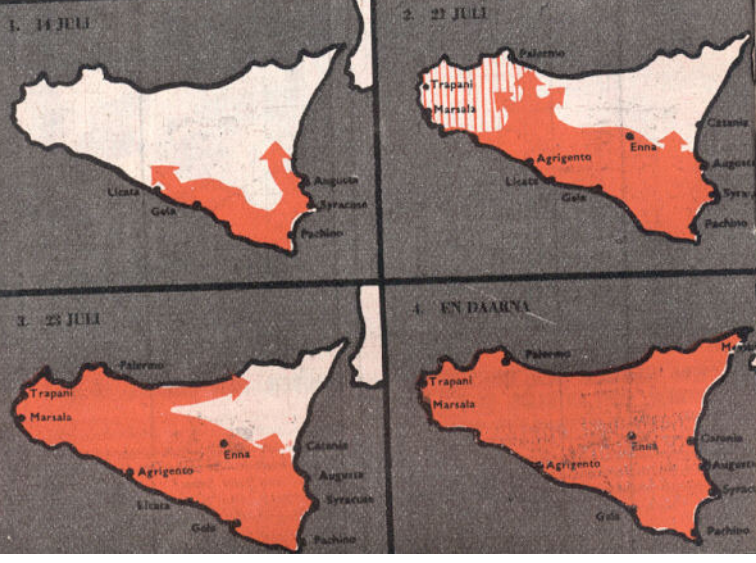
tot hun stemmen oversloegen. Zij grepen ons in het voorbijgaan en renden mee om onze handen te schudden. Eerst wilden een of twee menschen onze handen schudden en dan allemaal, totdat onze handen vuil waren, klam van het zweet en volkomen gevoelloos. Zoo gauw je drie woorden Italiaansch sprak was je verloren. Je moest luisteren naar duizend verhalen over hun lijden en hoe blij ze waren ons te zien en hoe ze op ons gewacht hadden. Dan gaven ze je een Italiaansche sigaret om te laten zien hoe bar slecht ze waren en je moest een Engelsche of Amerikaansche sigaret in ruil geven . . .

Wat jammer, dat de Duce dit alles niet met eigen oogen heeft kunnen aanschouwen!"

NA TUNIS: SICILIE. Bij tienduizendtallen geven Duitsche en Italiaansche soldaten zich onvoorwaardelijk over

Op 9 Juli landden de Geallieerden op Sicilië en aan het einde der maand hadden reeds 90.000 der Duitsche en Italiaansche verdedigers zich aan Amerikanen, Canadeezen en Engelschen overgegeven. De Italianen waren blij, dat ze zoo Hitler's oorlog in den steek konden laten, maar het feit, dat een groot aantal der gevangenen Duitschers was, toont, dat het met het moreel van Hitler's troepen niet te mooi gesteld is. Bij Catania hebben Duitsche elite-troepen zich echter buitengewoon hardnekkig verdedigd.

11 GENERAALS DER AS-MOGENDHEDEN ZIJN OP SICILIE GEVANGEN GENOMEN.

Op deze foto ziet U de Britsche bemanning van een Sherman-tank, die Generaal Gotti-Portinari gevangen nam. Hij was volkomen onvoorbereid op den bliksemanval tegen Sortini.

ONTWRIGHTING VAN DEN VIJANDELIJKEN TOEVOER VAN VERSTERKINGEN

Het spoorwegknooppunt en rangeerterrein in Naples na den R.A.F.-aanval op 17 Juli. Bombardementen op vijandelijke verkeersmiddelen in de bezette landen vormen een belangrijk onderdeel van de Geallieerde offensieve strategie.

2 RUSLAND

Vergelijking van de Duitsche offensieven in 1941, 1942 en 1943. Dit jaar heeft het Duitsche offensief tegen de Russische Kursk-saillant, met groote heftigheid vanuit de flankposities Orel en Bielgorod ondernomen, slechts een kleine 14 dagen geduurd. Orel en Bielgorod zijn door de Russen heroverd zij zijn thans op weg naar Kharkov.

Deze foto van den Kursk-Orel sector toont een Russische T-34 tank, die een veroverde Duitse tank op sleeptouw neemt. Op één dag, nl. op 18 Juli, werden in dit gebied 78 vijandelijke tanks veroverd.

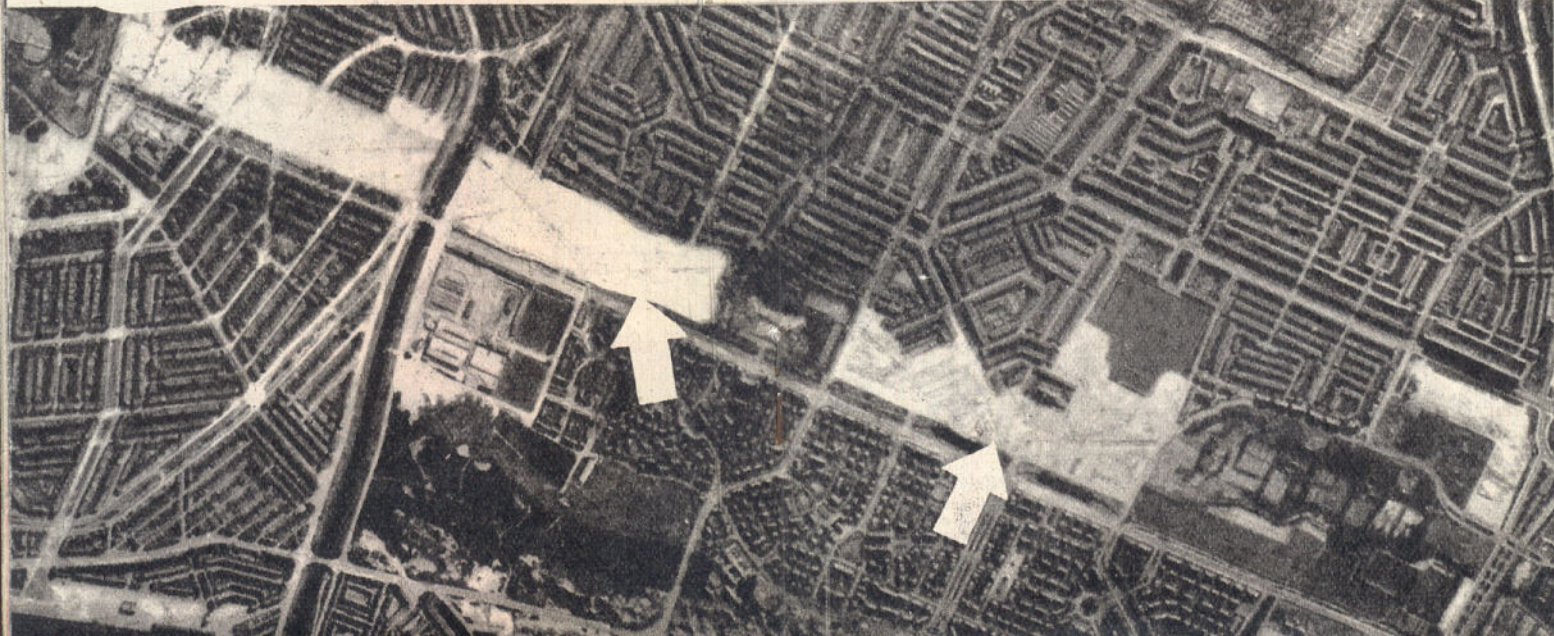
STALINGRAD IN TENTEN: tijdens de heldhaftige verdediging van Stalingrad vorig jaar is groote schade toegebracht aan huizen en openbare gebouwen. De Russen bouwen de stad thans weer op en de arbeiders zijn zoolang in tenten ondergebracht.

Russische tanks razen door het woeste land voorwaarts naar de gevechtsstellingen.

HITLER'S HAAGSCHE MAGINOT-LINIE

R.A.F. luchtfoto van de verwoesting, die de Duitschers teweeg brachten in Scheveningen en Den Haag, om hun tweede verdedigingslinie tegen landingen uit zee te construeeren. De witte strooken laten zien, waar duizenden huizen met den grond gelijk gemaakt werden, om de tankgrachten, de schuine strepen in het witte gedeelte, aan te leggen. Rechtsboven ziet men de visschershaven van Scheveningen en het strand met de branding en rechts onder is het begin van de Haagse Boschjes. De verwoesting strekt zich links op de foto uit tot de Segbroeklaan.

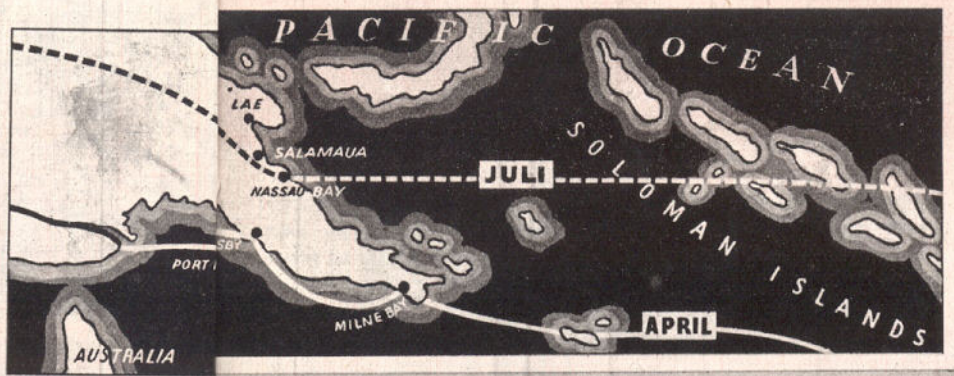

3

DE STILLE OCEAAN

De Geallieerde Vooruitgang in den Stille Oceaan

Ook in dit strijdtoneel maken de Geallieerden vorderingen. Het schema rechts toont U hoe de Geallieerde aanvallen tegen de Japanners op de eilanden in het zuid-westelijk deel van den Stille Oceaan de gevechtszone hebben terug geworpen.

Australiërs and Amerikanen voeren hevige bomaanvallen uit op de Japansche bases in het zuidelijk deel van den Stille Oceaan. Op 22 Juli ondernam de Amerikaansche luchtmacht een vliegtocht van 1000 mijl heen en terug naar Soerabaja, een van de voornaamste Japansche bevoorradings-bases. De Japanners waren nu nog volkomen verrast door den aanval en hadden de lichten in de stad aangelaten.

Op een basis in den Stille Oceaan wordt munitie en voedsel aan land gebracht voor de Geallieerde legers, die daar vechten.

4 DE ATLANTISCHE OCEAAN

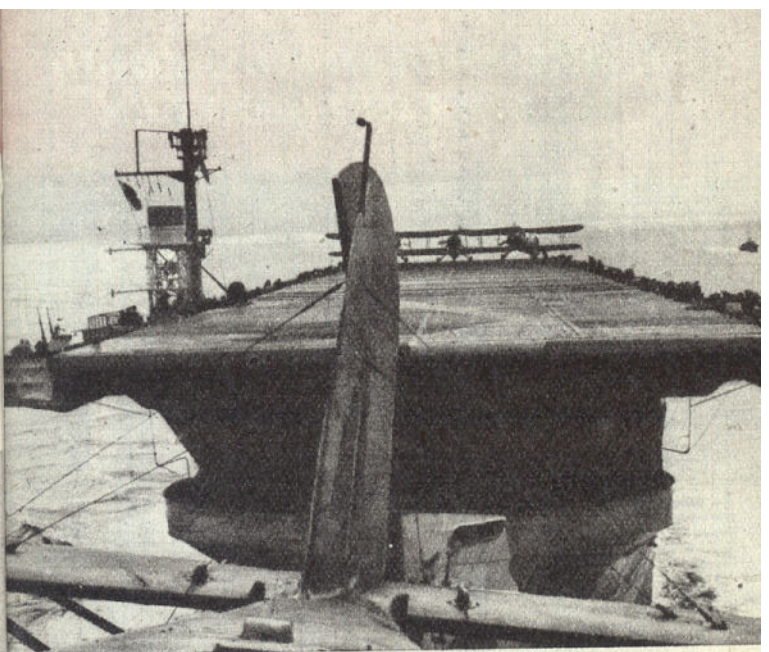
De gaping is overbruggd

De konvoeien tusschen de Vereenigde Staten en Groot-Britannië worden nu beschermd door vliegtuigen tijdens de heele reis. Deze volledige bescherming is mogelijk gemaakt door de nieuwe Britsche „pocket-carrier“ (vestzak-vliegkampschip). De Duitschers zijn door deze tactiek zoo van hun stuk gebracht, dat Admiraal Luetzow, op 17 Juli voor de Duitsche radio zei: „Vijandelijke vliegtuigen en schepen dwingen onze U-booten tot onderduiken. Indien zij boven water blijven worden zij beschoten. Duiken zij onder, dan worden zij met dieptebommen bestookt. Kortom, de vijand is in de overmacht.“

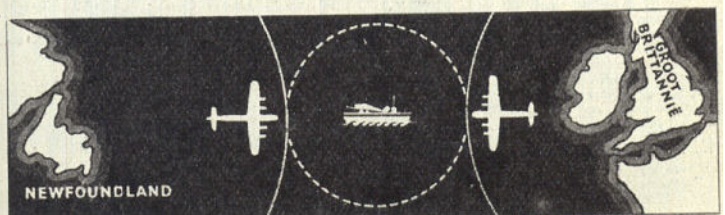
NEDERLANDSCHE DUIKBOOT KOMT EEN ENGELSCH HAVEN BINNEN

Deze Nederlandsche duikboot bracht, voordat hij uit Oost-Indië kon ontsnappen, vier volgeladen Japansche transportschepen, tezamen van 40.000 ton, tot zinken in een ongelijke strijd, die drie uur duurde. Deze duikboot is thans uit het Verre Oosten in een Britsche haven aangekomen na een reis van 20.000 mijl.

Een der nieuwe Britsche „pocket carriers“ op zee

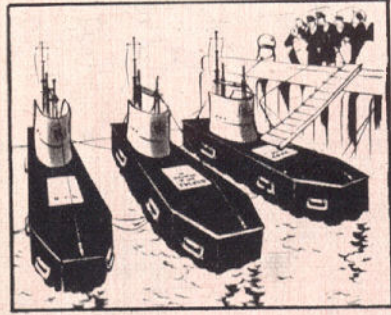
5 DE BEVOORRADINGSTRIJD IN ALLE WERELDDEELEN

3.000 schepen, waaronder een aantal Nederlandse schepen, zijn bij de eerste landingen op Sicilië gebruikt. Maar de bevoorradingsstrijd wordt uitgevochten op elken oceaan van den aardbol. Voorraden van Amerika naar Groot-Brittannië, van Groot-Brittannië en Amerika naar Rusland via de noordelijke route en via Iran, van Groot-Brittannië en Amerika naar het Midden Oosten en naar de strijdtoneelen in den Stillen Oceaan moeten onophoudelijk worden aangevoerd en nemen een zeer groot deel van de Geallieerde scheepsruimte in beslag. Desmettegenstaande hebben de U-booten, althans voor het oogenblik, het onderspit moeten delven, hoewel er geregeld 2.000 geallieerde schepen op zee zijn. En Churchill heeft medegedeeld, dat de Britsche en Amerikaanse scheepsproductie de verliezen ter zee verre overtreft. Een aantal zeeroutes van de koopvaardij worden bevaren door de wakkere mannen van de Nederlandse koopvaardij, waarvan U op deze bladzijde enkele foto's ziet.

Een van de mannen van de Nederlandse Koopvaardij, die nu reeds meer dan 3 jaar voorraden naar Engeland brengen.

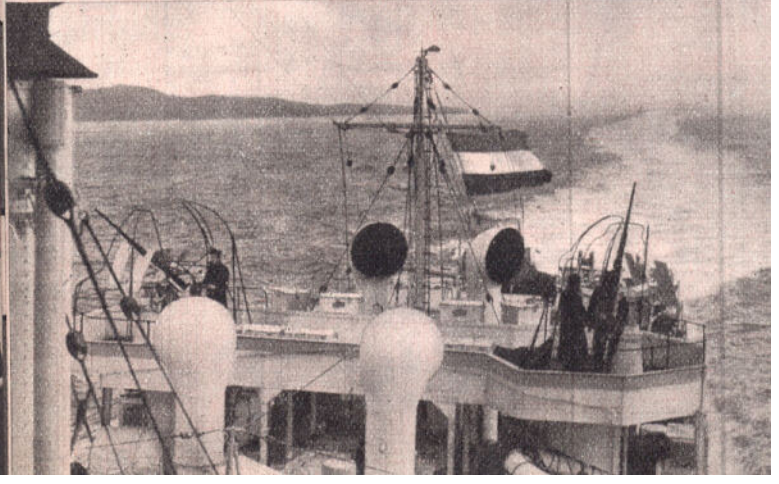
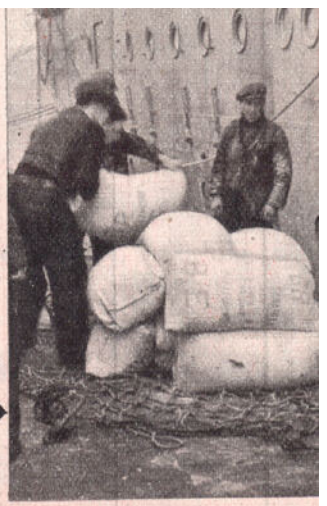
In tegenstelling met de groeiende kracht der Geallieerden op zee, hebben de Duitschers zoo'n treurig tekort aan ervaren zeelieden, dat zij nu gedwongen zijn de N.S.B.-ers te vragen hun vloot te versterken, en wel in het bijzonder hun U-booten, waarvan er thans vele volkomen nutteloos en zonder bemanning in de havens van Bremen en Kiel liggen.

„Onze U-booten zullen verbouwd worden”—Berlijn.

Nederlandse schepen helpen mee in den strijd tegen de U-booten, een strijd dien de vijand reeds verloren heeft.

Een foto van de „Johan Maurits,” het nieuwe fregat van de Koninklijke Nederlandse Marine. Dit is het eerste van een serie fregatten, die aan de Geallieerde vloet geleverd zullen worden.

**VLIEGENDE HOLLANDERS
VEGEN DE LUCHT SCHOON!**

Een Nederlandse luitenant, commandant van een groep jachtvliegtuigen van de Koninklijke Nederlandse Marine.

Op school in het Engelsche leger DOOR EEN ENGELANDVAARDER

ALS U het woord „school” leest, denkt U misschien onwillekeurig aan schoolbanken. Die waren er in de school die ik bezocht evenwel niet, want de cursus die ik meemaakte was in de Engelsche „vechtschool”. Wel heb ik er een massa geleerd, maar . . . door hard werken, buiten, in het zweet des aanschijns.

De gevechtsschool

Toen ik vorig jaar uit Nederland hier kwam en in dienst ging, werd ik aangewezen voor een officiersopleiding. Die opleiding heb ik bij het Engelsche leger gehad en ik werd dus cadet met andere Nederlanders tusschen de Engelschen. In het programma van deze opleiding is een cursus bij de vechtschool opgenomen en daar wilde ik het in het bijzonder over hebben.

Toen wij er na een lange reis aankwamen namen wij elkaar eerst eens op. Het was een sterk gevarieerd gezelschap als je het bij elkaar zag; manschappen, onderofficieren en officieren, alles door elkaar.

Maar veel tijd om te filosoferen hadden we niet. We moesten aantreden, werden netjes op een rijtje gezet en kregen onze eerste en zooals later bleek vrijwel onze eerste toespraak. Er wordt in dit soort scholen wel hard gewerkt, maar over het algemeen weinig gepraat. De toespraak die wij kregen kwam in het kort hierop neer:

„Vanaf dit oogenblik wordt er niet meer gemarcheerd of gewandeld, maar gaat alles in den looppas. Rechtsom, looppas, marsch.”

Al was dit niet bepaald welsprekend, veelzeggend was het in elk geval wel. Met onze rust was het voor goed gedaan; daar gingen we en van dat oogenblik zijn we lichamelijk en geestelijk in een voort-

durende staat van spanning gehouden.

Ons kamp lag in de bergen en als Nederlander vond je dat natuurlijk wel mooi, maar aan den anderen kant toch wel een beetje ongemakkelijk ook. Een berg van 750 M. hoog hoef je natuurlijk niet in de looppas op te huppelen, maar dat zou ook nogal moeilijk gaan met een bepaking van 56 pond op je rug plus een machinegeweer of behalve je geweer een behoorlijk vrachte mortiermunitie.

We verkeerden eigenlijk voortdurend in een soort alarmtoestand want de voorstelling van zaken was, dat er Duitsche parachute-troepen in de omgeving waren geland. Er kon dus ieder oogenblik een aanval verwacht worden en als je erop uit was—en dat waren we voortdurend—dan kon je elk moment op den vijand stuiten.

Tien dagen hebben we in de bergen rondgetrokken en er z.g. Duitsche weerstandposten opgeruimd. Tien dagen en nachten in een voortdurende spanning, bergop, bergaf. O, wat zou je aan de top graag even uitgerust of uitgeblazen hebben, maar je weet wel beter. Je kan direct aanpakken want je bent onder vuur gekomen en er staat je een frisse aanval te wachten.

Snelle promotie

Het commando wordt door iemand uit onze troep gevoerd en zoo krijgt iedereen zijn beurt. Ik ben nog nooit zoo snel in mijn leven gepromoveerd, want ik was in die tien dagen eerst korporaal, toen sergeant-majoor en heb het toen nog tot kapitein gebracht ook, al was dat maar voor enkele uren. Daarna ben ik, al was het ook eervol, weer tot cadet gedegradeerd.

Eerst werden we aan een soort hardingsproces onderworpen en ik

zou niet graag beweren dat we toen zoo'n schik hadden. Je voelde je doodop en toch, vooruit moet je en ging je onder steeds zwaarder omstandigheden, tot je op het laatst dingen deed, waartoe je jezelf nooit in staat had gedacht. Je zet je tanden op elkaar, schraapt je laatste restjes energie bijeen en je komt er. Wanneer je door die eerste vuurproef heen bent heb je voldoende zelfvertrouwen gekregen voor wat er nog verder komen gaat.

Laven in de buitenlucht

Dan ga je erop uit en slaapt en eet in de buitenlucht, onder wat voor weersomstandigheden dan ook, want op inkwartiering wordt niet gerekend in het Engelsche leger. Je behoef niet bevreesd te zijn, dat er geen gelegenheid is om je uithoudingsvermogen te toonen en aanzien je onophoudelijk voor de meest verrassende situaties komt te staan, is er naar zelfbeheersching en initiatief sterke vraag. Gelukkig zijn zij, die een goede hand van koken hebben, want er is niemand anders die het voor je doet. Je moet je eigen potje op een houtvuurtje koken in je etensblikje en ofschoon ik me maar liever tot een eenpaasgerecht bepaalde, waren er genoeg artiesten die een heel menu wisten te kokkerellen.

Veel nachtoefeningen hebben we gehad in de woest, in pikdonker dwars over de bergen, op kompas in regel en mist en dan natuurlijk overal onder door en overheen met je heele hebben en houden. Het leukst vonden we verkenning- en vechtpatrouilles naar het vijandelijke kamp in het donker om dan een lekker robbertje te vechten en als het even kan met krijgsgevangenen, wapens of andere trofeeën terug te komen.

Tijdens de oefeningen wordt door allen met scherp geschoten. Het

is dus wel uitkijken, maar daardoor wordt de werkelijkheid zoo dicht mogelijk benaderd. Natuurlijk komt er wel eens een ongeluk voor, maar toch weegt dit op tegen de waarde van deze training. Want je leert hier wel vechten en ik ben vast overtuigd dat er geen harder en doeltreffender training is dan in de Engelse vechtschool. Ik heb in Nederland de Duitschers zien oefenen en menschen gesproken die aan hun training hadden deelgenomen, maar het staat voor mij vast dat er geen hogere eischen gesteld kunnen worden, dan die welke in de Britsche vechtschool gelden.

Het is een instelling van Generaal Alexander, en al zijn troepen zijn er doorheen gegaan. Zij zijn er beproefd en gestaald en ze hebben in Noord-Afrika en op Sicilië bewezen wat ze waard waren.

In de vechtscholen werd het nieuwe Britse leger gemaakt, het leger der bevrijding van Europa.

Met het Bren-geweer tijdens oefeningen aan een Engelse Gevechtsschool. Een Nederlandse militair in actie.

Nederland in Boerenhand

DOOR J.A.W.

HEEFT U wel eens een boerenstaking meegemaakt? Ik bedoel niet, zoals dat ten tijde van het Kaas- en Broodvoet geschiedde, maar in het heden. Staking is reeds een begrip, dat weinig past bij het platteland; men denkt onwillekeurig eerst aan fabrieksarbeiders. En als de Groeningsche boeren verder gaan en aan landarbeidersstaking denken, dan komt er nog zoo iets over hen van: „Wij laten ons niet dwingen“.

De gedachte aan staking ligt, of liever lag, den boer ver. Misschien is het daarom, dat de Meistakingen zoo'n diepen indruk op mij maakten, toen ik het platteland van Brabant en de Zuid-Hollandse eilanden leg zag. Toen de melk niet om „Hitler“- en tapmepel te worden naar de fabrieken ging, maar direct

voor de bevolking beschikbaar werd gesteld en de groente niet naar de velling om voor het beste deel naar Duitsland te verdwijnen.

Maar er waren ook andere redenen, waarom deze houding van het platteland mij diep getroffen heeft. Immers, het platteland heeft zich door de z.g. „aanpassingspolitiek“ zeer gedupeerd gevoeld en de jaren na dertig zullen er niet licht vergeten worden. De landarbeidersloonen waren zeer laag en toch waren de bedrijven niet rendabel. Toen kwam uit het oosten de propaganda „Blut und Boden“. De wezenlijke strekking van dat „Blut“ was niet terstond duidelijk, maar wat meer belangstelling voor den bodem kon geen kwaad, meende men. De N.S.B., de vooruitgeschoven post der Duitse agrarie, greep het aan,

maar omdat een boer nu eenmaal niet over één nacht ijs gaat werd een zachteren vorm gevonden in „Landbouw en Maatschappij“. Ook die organisatie kon het niet veel verder brengen dan een beperkten aanhang onder de zandboeren in Drenthe. Toch hoorde men in die kring klanken, die de boerenbevolking niet voorbij gingen en er ontstond zelfs een relatie met het Koninklijk Nederlandsche Landbouw Comité.

Zij, die verdere bedoelingen hadden dan het belang van den Nederlandschen landbouw en die via genoemde wegen gemeend hebben den Nederlandschen boer op sleep-touw te kunnen krijgen, hebben zich desniettemin schromelijk vergist. Want één ding is in ons oogenschijnlijk zoo verdeelde land gebleken: als de nood aan den man komt, zijn

wij een eenheid. Of het nu goed of slecht was voor den oorlog, wij achten ons in staat onze eigen boontjes te doppen en wenschen geen, ja weigeren uitdrukkelijk, im-menging van buiten. De boeren werden, gehoord de propaganda, in een zijden boelje gewiegd; zij waren de kern en de ruggegraat van het Nederlandsche volk; zij waren geestelijk en lichamelijke gezond gebleven en hadden hun eigen karakter weten te bewaren. Dat was niet zoo gek gezegd van de Mollen en hun knechten. Maar zij snaptten niet, dat juist omdat de Nederlandsche plattelander nu eenmaal karakter heeft, hij nimmer een prooi voor den vijand kan zijn. Al die opgehoopte goede eigenschappen hadden ten gevolge, dat de plattelander precies net eender als die z.g. karakterlooze stedelingen niets met den vijand te maken wilde hebben.

Leugen en Bedrog

Trouwens, het bleek al gauw, dat de nieuwe orde, met veel mooie woorden, bitter weinig bent al plattelandsaanglegenheden had. Zoals op zooveel terreinen bleken „die dummen Holländer“ ook op dit gebied allerminst achterlijk. De radio-uitzendingen, waarmee men den boeren nu eens leerde zo hoe het moest, werden eenvoudig een bespotting voor iederen deskundige, die er naar luisterde. En tot overmaat van ramp werd de doorgekokerde bakker Roskam tot boerenleider aangesteld. Het werd als een directe belediging aangevoeld, dat een dergelijk iemand met zijn antecedenten den boeren leiding zou moeten en kunnen geven. En de Ruiters dan? Zeker, maar we zijn niet vergeten, dat hij met bedrog voorzitter van de Fr. Mij. van Landbouw is geworden; hij wilde toen immers niets meer van de N.S.B. weten. Met dergelijke trucs haalde hij het net op het nipperste;

een eerlijk mensch is nu eenmaal niet altijd op bedrog bedacht, een bedrog, dat nog eens extra onderstreept werd toen zijn N.S.B.-stamboknummer bij zijn benoeming tot

Secretaris - Generaal gepubliceerd werd. En zoo zijn er, onder leiding van dergelijke Strebers, enkelen in de val geloopten. Veelal nietsnutten, een enkeling waaraan we het betreuren. Ze weten, dat ze niet terug kunnen, maar de wetenschap, verrader van het Nederlandsche volk te zijn, zal tot hun dood aan hun geweten vreten; reeds nu ondergaan ze ten deele hun straf, al lijkt het misschien uiterlijk nog wat. Vergeefs trachten zij hun isolement te verbreken en zij worstelen om wat aanhang. Want hoeveel werkelijke „all round“ boeren zijn nu strekkeleider enz.? Het is een soort apart; zelfs De Waard, de boerenleider van Zuid-Holland — al weet hij zeer zeker van het praktische bedrijf af — exploitteerde geen eigen bedrijf, maar fungeerde als bedrijfsleider. Hij was, om het nationaal-socialistisch te zeggen, toch niet in eigen bodem geworteld, veeleer worteloot. Dat bleek trouwens, toen hij, na een veroordeeling wegens klandiseeste tariefverkoop tot drie maanden gevangenisstraf, met spoed liever naar Rusland wilde om in eigen grond geworteld te geraken. Maar toen hij in hooger beroep vrijgesproken werd was de drang naar het Oosten plotseling over; het was slechts een inspectiereisje geweest. Dat was toch vrij overbodig, want hoe het in Rusland was, had hij immers gemakkelijk van Hagen kunnen vernemen, die juist met verlof in Holland was. Hoe vee en paarden door de Russische guerrilla-troepen werden gestolen, hoe in elke kamer twee gewapende Duitse soldaten de wacht hielden om hem te beschermen.

En nog begrijpen de NSB-ers maar niet waarom hun propaganda niet geloofd wordt. Hebben ze daar geen sla-olie gehad en suikerbonnen? Kunnen ze niet ruilen wat ze behoeven; ze komen toch niets — althans geen voedsel — tekort!

Neen, ze zullen het nooit begrijpen de NSB-ers, zoals een karakterloos iemand nu eenmaal nooit een rechtschapen mensch begrijpt. Ook daar, waar het het platteland niet aan voedsel ontbreekt, lijdt het, is het

deel van het lijdende Nederlandsche volk.

Plattelander, Help!

Hier, plattelander, dient Gij naar vermoogen leed te lenigen! Ieder op zijn plaats — zoo mogelijk tegen billijke vergoeding, zoo noodig zonder dat. Zeer zeker, ik weet, dat Gij groote risico's loopt, een veiligheidsmarge in de prijzen is begrijpelijk. Maar het moet helpen blijven! Zoo ook ten aanzien van hen, die door vijandelijke dwingelandig en terreur niet thuis kunnen zijn en niet op normale wijze hun rantsoenen kunnen verkrijgen. Dat Gij de wil daartoe hebt, dat hebben — als het nog noodig was — de Meistakingen bewezen. Het platteland bleek onbreukelijk één, met het gehele Nederlandsche volk. Het fasco van alle nieuwe orde-theorieën was enorm. Wij weten het opnieuw: *Zij zullen ons niet hebben!*

We weten, dat de bevrijding komt. Zijn kunnen we elkaar weer verbeugd in de oogen zien en gezamenlijk de schouders zetten onder de geweldige problemen, die ons wachten. Dan is het intermezzo van afwachten en erdoor-zien-te-rollen voorbij en dan zal blijken, dat we, hoe zwaar ook getroffen, ongebroken zijn. Een rendabel bedrijf, een redelijk loon, afzagebed, de herbouw van onzen veestapel, het zal ons in ons leeggeplunderde land geenszins als een rijpen appel in de schoot vallen, al zullen open oog, goeden wil en de noodige maatregelen zeker niet ontbreken. Wat kunnen we er naar verlangen, de schijnwereld, schijnsuccessen en schijnwinsten achter ons te laten om op eerlijken en gezonden basis onze plaats en onze taak in de bevrijde Nederlandsche samenleving in te nemen en er ons brood door arbeid aan een goede zaak te verdienen. Houdt U staande, maar houdt tevens het Nederlandsche volk staande. Gij kunt het in belangrijke mate en ook de C.C.C.D. dient in deze haar plaats te weten. Het zijn er maar weinig, die verkeerd zijn en die doen verstandig zich Posthuma voor oogen te houden.

DE GEALLIEERDEN IN DEN STILLEN OCEAAN

Nederlandsche strijdkrachten in Australië

DE Nederlanders spelen een belangrijke, zij het onopvallende rol, in den oorlog in den Stille Oceaan. Een Nederlands eskader, met Nederlandsch grondpersoneel is sinds eenige weken in Darwin gestationeerd. Met hun Noord-Amerikaansche Mitchell bommenwerpers vliegen zij er bijna dagelijks op uit voor aanvallen in den noord-westerlijken sector. Nederlandsche teekens op de vleugels geven den Indonesiërs het overtuigend bewijs, dat de Nederlanders hun aandeel hebben in den strijd tegen de Japanners. Behalve de bommenwerpers vliegen de Nederlandsche piloten nog verschillende Amerikaansche transportvliegtuigen. Sommige vliegtuigen waren vroeger bij de K.N.I.L.M., en hebben een duizelingwekkend aantal vliegrepen voor hun rekening. De bekendste onder hen is Kapitein Ivan Smirnov, eens een piloot in het Keizerlijk Russische Leger, die op zijn laatste vlucht van Java diamanten meebracht tot een waarde van 2.000.000 gulden.

Op militair gebied kunnen wij mededeelen, dat er op het oogeblik in Australië verschillende Indonesische eenheden van het Nederlandsch-Indische Leger zijn, die Australië bereiken na tegen de Japanners te hebben gevochten op Timor, op het westelijke deel van Nederlandsch Nieuw-Guinea en de eilandengroep in de Arafura Zee. Deze mannen ondergaan thans een speciale opleiding, want het spreekt vanzelf, dat zij van groote waarde zullen zijn als gidsen en vertalers en voor andere bijzondere werkzaamheden, wanneer militaire operaties ingezet zullen worden tegen de Japanners in Indië. Tijdens een

parade, die kort geleden in Melbourne plaats vond, werden deze kleine stevige Indonesische soldaten in hun groene uniformen luider toegejuicht dan eenige andere Geallieerde eenheid, die mee marcheerde. Doch het is waarschijnlijk op het gebied van scheepvaart, dat de aanzienlijke Nederlandsche bijdrage in de oorloginspanning het grootst is. Nederlandsche oorlogsschepen varen onder bevel van Vice-Admiraal Carpenter in den zuid-westerlijken Stille Oceaan en onder Admiral Somerville in den Indische Oceaan. Zij vervoeren voortraders tusschen Australië en Nieuw-Caledonië, tusschen Australië en Amerika, en in de wateren rond de Salomons eilanden. Men zal zich herinneren, dat op 8 Maart j. o. een klein Nederlandsch koopvaardij-schip door Japansche bommenwerpers tot zinken werd gebracht in de Oro Baai, aan de noordkust van Papua.

Nederlandsche cantine

Een van de gezelligste plaatsen in Melbourne is een goed uitgeruste Nederlandsche cantine, waar Nederlandsche en Indonesische strijders samenkomsten tijdens hun verlof. Goede Hollandsche Bols, waaronder een gezelschap van Hollandsche mannen min of meer onvolledig zou zijn, komt nu van een Argentijnsche distilleerderij.

De leiding van de Nederlandsche gemeenschap hier wordt gevormd door een driemanschap van opmerkelijke bekwaamheid. De Opperbevelhebber van alle Nederlandsche strijdkrachten in het Verre Oosten is Vice-Admiraal Conrad Helfrich, die in zijn korte, stevige, vastberaden persoon alle kwaliteiten

schijnt te vereenigen, die de Nederlanders tot een groot volk maken. Hij heeft nimmer gewankeld in zijn houding tegenover het Japansche gevaar, en heeft nimmer de vechtlust en bekwaamheid van den vijand onderschat. Voorzitter van de Nederlandsch-Indische Commissie in Australië is Dr. C. O. van der Plas, een geleerde, die meer dan 12 talen spreekt en zeer zeker geschikt is om na den oorlog interne Indonesische zaken te behartigen. De Nederlandsche Gezant in Australië, Baron van Aerssen Beyeren van Voshol, die uit Perzië is gekomen, is houder van de Militaire Willems Orde, en geniet de hoogste officiële onderscheiding van dezen tijd. Hij werd namelijk, toen hij Consul-Generaal was in Hamburg, door de Nazi-Regering verzocht Duitsland te verlaten wegens zijn anti-nazi gevoelens.

Onzichtbare bijdrage

Er is nog een kant aan de Nederlandsche bijdrage, die, hoewel voor het grootste deel onzichtbaar, zeker niet minder belangrijk is. De Nederlanders verrichten een belangrijke taak door het Geallieerde Oppercommando te helpen de plannen van den vijand te volgen en zijn bewegingen te voorkomen, door het verzamelen van inlichtingen uit de gebieden, die onder Japansche toezicht staan, en door het verschaffen van deskundig gedetailleerde kennis van het Indische grondgebied.

Op civiel gebied beschikken de Nederlanders nog steeds over verschillende grondstoffen, die zij in Amerika en elders gekocht hebben, voordat de Japanners in den oorlog kwamen. Toen Java viel waren vele van deze goederen of in Australië of op weg hierheen. De Nederlandsch-Indische Commissie (toenmaals onder voorzitterschap van den Heer J. E. van Hoogstraten, voorheen Directeur van Economische Zaken in Indië) moest zich ontdoen van een groote opstapeling. Oorlogsmateriaal, vliegtuigen, tanks en alle soorten wapenen, inbegrepen, werd snel overgedaan aan de Geallieerde strijdkrachten in Australië.

“WIJ ZULLEN HUN SCHEPEN VLUGGER TOT ZINKEN BRENGEN DAN ZIJ ZE KUNNEN BOUWEN”

Begin Juli van dit jaar zei Joseph C. Crew, vroegere ambassadeur van de Vereenigde Staten in Japan, tot zijn gehoor in de Universiteit van Columbia, dat hij hoopte dat de gunstige wending die de oorlog voor ons had genomen, nimmer zou keeren.

Heden, vervolgde hij, bezetten de Japanners reusachtige gebieden door geheel Oost-Azië en het Stille Oceaan gebied. In de havens die ze genomen hebben, bestaan groote mogelijkheden voor de uitbreiding van hun scheepvaart en overal zullen ze de industrieën weer in werking gesteld hebben — want de Japanners zijn vlijtig en vakkundig.

Doch hun scheepvaart staat aan aanvallen bloot, en temeer, naarmate de tijd verstrijkt. Tenslotte, als we tenminste dat punt nog niet bereikt hebben, zullen we hun schepen vlugger tot zinken brengen, dan zij ze kunnen bouwen.

Met de niet-oorlogsgoederen duurde het langer. Kort geleden kochten enkele Australiërs een patent-geneesmiddel in Sydney en tot hun verbazing zagen zij, dat de instructies gedrukt waren in het Hollandsch en Maleisch. Zij vroegen zich af, of het wel veilig was dit speciale merk te nemen, maar zij werden gerustgesteld door de verzekering, dat deze zending oorspronkelijk voor Java bestemd was.

Voorbereidende maatregelen

De interessantste en misschien belangrijkste werkzaamheden van de Nederlanders in Australië zijn waarschijnlijk de voorbereidende maatregelen. De Nederlanders zijn ervan overtuigd, dat zij op een goeden dag naar Indië terug zullen keeren. En zij voelen, dat zij dezen dag thans moeten voorbereiden. Zij zijn ervan overtuigd — en zonder enig twijfel terecht — dat hun bijdrage op dien dag, hoe ver hij soms ook schijnen moge — des te grooter zal zijn, wanneer er gedacht wordt over de problemen. Bij voorbeeld: wanneer de Japanners eindelijk verdreven worden zullen zij waarschijnlijk niet veel drukpersen intact of veel krantenpapier achter laten. Daarom is het noodig dat de Nederlanders zich thans reeds de noodige machines en papiervoorraden aanschaffen, die hen in staat zullen stellen onmiddellijk nadat de Japanners verdreven zijn, een goede voorlichtingsdienst te beginnen. En daarom is het eveneens noodig thans reeds een voorraad radio-toestellen in te slaan, zoodat men elke stad en elk groot dorp van een toestel met batterijen kan voorzien.

Of nog een ander voorbeeld. Wanneer straks Nederlandsche ambtenaren uit de gevangnissen worden bevrijd, waar zij jaren lang op onvolgende ransoenen hebben geleefd, zullen zij niet onmiddellijk in staat zijn hun vroegere, administratieve werkzaamheden te hervatten. Zij zullen niet meer op de hoogte zijn van de nieuwe ontwikkeling der dingen. Daarom

moeten reeds nu zekere voorraden worden opgeslagen in Australië zoodat geneesmiddelen en de meest noodzakelijke voedingsmiddelen, b.v. gedehydrerd vleesch en fruit om deze menschen bij te voeden en hun gezondheid te herstellen.

Daarom is het noodig nu reeds een klein ambtenarencorps voor te bereiden, dat in staat zal zijn de strijdkrachten onmiddellijk te volgen en een doeltreffende tijdelijke administratie te organiseren. Plannen zijn gemaakt om voor dit doel een ambtenarenschool in Australië te openen, waarvoor studenten zullen worden gezocht niet alleen uit de Nederlandsche gemeenschap hier, maar eveneens uit de Nederlandsche gemeenschap in Groot-Brittannië en de Vereenigde Staten. Men moet dit voorbereidende werk niet zien als een luchtkasteel. Het werk wordt uitgevoerd door ernstige en praktische mannen — realisten, wier nationale kettenkeer eerder een gebrek aan verbeelding is dan een tevel.

Het heeft geen nut te ontkennen, dat de Nederlanders in het Oosten eenigszins teleurgesteld zijn in den loop van den oorlog hier. Bijna allen hebben vrouw en kinderen in Indië achter moeten laten, van Vice-Admiral Helfrich en den Heer van der Plas tot de Indonesische soldaten en matrozen toe.

Toen zij Indië verlieten hoopten zij, dat de scheiding kort zou zijn en dat zij er spoedig zegerend zouden terugkeeren. De politiek van „Versla Hitler eerst“ is niet ieder duidelijk geworden, en daarom is een zeker gevoel van teleurstelling niet meer dan natuurlijk. Doch allen staan achter de Geallieerde strategie en wenschen de bevrijding van het Moederland even vurig als de bevrijding van hun aangenomen geboorteland. Er is ongetwijfeld iets prachtigs in de standvastigheid en oprechtheid der Nederlanders. Zij realiseren zich vanzelfsprekend, dat er na den oorlog groote veranderingen zullen plaats vinden in Indië. Koningin Wilhelmina heeft reeds den weg gewezen Toen zij de

plannen aankondigde voor een toekomstig gemeenebest, waarin Nederlanders en Indonesiërs gelijke rechten zullen hebben, met eigen vertegenwoordigende instellingen voor de verschillende bestanddeelen, die echter alle onderworpen zijn aan een centraal bestuur. Niemand, die zich zelf heeft kunnen overtuigen van de prestaties der Nederlanders in Oost-Indië of die getuige is geweest van de vastberaden houding der Nederlanders toen het critieke uur kwam en zij door den vijand werden aangevallen, niemand, die hun nauwe vereenzelviging met de Indonesiërs overweegt, een verbinding, die drie en een halve eeuw geduurd heeft, kan er aan twifelen, dat de Nederlanders als westersche natie, hun aanspraak op bijzondere belangstelling voor Oost-Indië na den oorlog gerechtvaardigd hebben. En de Nederlanders in Australië rechtvaardigen heden die aanspraak steeds meer door hun bijdrage tot de oorlogsspanning.

De „Dolfijn“ aan het werk

De Nederlandsche Admiraliteit heeft bekend gemaakt, dat de onderzeeboot H.M. „Dolfijn“ een torpedotrefser heeft geplaatst op een vijandelijk motorschip van 5.000 ton, en twee vijandelijke bevoorradingschepen met kanonvuur tot zinken heeft gebracht.

Wij voegen hier nog aan toe, dat de adjudant-machinist van de „Dolfijn“ de eenige man is in de Nederlandsche Marine, die drie keer het Bronzen Kruis heeft ontvangen.

DE HEERSCHAPPIJ IN DE LUCHT

Door een Amerikaanschen medewerker

IN 1942 begon de kracht van de luchtmacht der Verbonden Volken zich over de geheele wereld te doen gevoelen. Over West- en Zuid-Europa, dwars over Noord-Afrika, in Birma en China, tot in hart van Japan brachten de vliegtuigen der Geallieerden hun slagen toe en ontworpselden de heerschappij in de lucht aan de As-mogendheden.

Dit uiteindelijke resultaat was niet uitsluitend aan de Britsche en Amerikaanse luchtmachten te danken, doch ook aan die vele duizenden vliegers uit de bezette gebieden, die naar Engeland en Amerika kwamen om zich verder te bekwaamen en om hun strijd tegen den gemeenschappelijken vijand voort te zetten. Thans beheerschen

de Geallieerde Naties met de hulp van geesdriftige en bekwaame vliegers uit Java, China en de Philippijnen de lucht over de Stille Zuidzee van Australië tot Alaska, van China tot Californië. Steeds komen er vliegers uit Azië naar de Amerikaanse training-centra om de nieuwste en snelste jagers, bommenwerpers en transportvliegtuigen te leeren besturen. Zij

(38)

39

verlangen zoo vurig de wreede overrompeling van hun vaderlandschen bodem te wreken, dat velen hunner de cursussen ongewoon snel afloopen. Sommigen hebben zelfs den vastgestelden tijd tot op de helft teruggebracht. De instructeurs verklaren, dat deze leerlingen uit het Verre Oosten tot de finkste en best gedisciplineerde van alle trainingsgroepen behooren en vermelden als bijkomende omstandigheid, dat zij evenveel betaald krijgen als Amerikaansche cadetten.

De talenkwestie kost den meesten deel wat hoofdbreken, vooral den Chinezen, die sedert 1941 in groepen van vijftig aankomen. Velen van hen spreken slechts dialecten, die onderling even vreemd zijn als de Engelsche taal voor hen allen is. Men leert dezen Chineeschen kadetten tegelijk met de nieuwste methoden van oorlogvoering in de lucht, Kao Yu, de Nationale Chinese grondtaal. Verschillende groepen van Chinese afgestudeerden zijn reeds naar hun vaderland teruggekeerd in de nieuwste modellen Amerikaanse vliegtuigen, voor China gebouwd ingevolge de Pacht- en Leenwet. De Chinese cadetten hebben in Amerika zovoel belangstelling gewekt, dat een Hollywood firma al een kleurfilm „Thunderbirds“ heeft gemaakt, waarin Chinese piloten optreden van het Thunderbird-vliegveld, het Chinese opleidingscentrum in Arizona.

De Amerikaansche instructeurs prijzen de Chinezen om hun taal-

heid, waakzaamheid en opmerkingvermogen en om hun natuurlijke begaafdheid voor het vliegen in formatie. Al de Chinese studenten hebben de Centrale Militaire Academie in China afgeloopen en zijn reeds veteranen van den oorlog tegen Japan.

De nieuwe basis voor de opleiding van Nederlanders in het Oosten is Jackson, Mississippi, het schilderachtige Zuidland van de Vereenigde Staten. De Nederlandsche drieluiker die over het hoofdkwartier wappert is de eenige vreemde vlag, die men over deze typische Amerikaanse gemeenschap kan zien waaien. Ik heb vele van deze vliegers ontmoet, toen ik in 1941 *New York Times* correspondent op Java was. Toen ik hen in Mississippi bezocht, waren zij vol werk en verlangden vurig naar het ogenblik waarop zij dezelfde drieluiker zouden kunnen meemeren en weder te Batavia hijschen.

Deze Nederlandse en Javanische piloten vliegen thans nieuw model Amerikaanse machines, door de Nederlandsche Regering aangekocht en van Nederlandsche onderscheidingsteekenen voorzien. Onlangs maakten tachtig Nederlandsche leerling-piloten en piloten een gezamenlijke oefenvlucht van 4.600 mijlen naar West-Texas en terug. Deze vlucht had plaats in slecht weer en over bergen en woestijnen en was de eerste lange afstandsmassavlucht door vreemde piloten in Amerika ondernomen. Zij vormde alweder een prachtig record voor de

Hollandsche vliegers. Deze jongens zijn „het neusje van de zalm“ en zullen een belangrijke rol spelen bij de bevrijding van Nederland en Nederlandsch Oost-Indië. Niet alleen zijn zij expert-piloten, doch zij winnen de sympathie der geheele wereld voor de Nederlandsche zaak.

Deze maand zijn een aantal officieren uit Java, China en de Philippijnen in de Technische School van de Amerikaanse Luchtmacht (die deel uitmaakt van de Yale Universiteit te New Haven, Connecticut) gepromoveerd. Zij studeerden daar werktuigkunde, onderhoud, fotografie, bewapening en radio.

Vele van de Filipino's in Amerika hebben zich vrijwillig aangemeld voor de Luchtmacht en talrijke groepen worden thans geoefend op het Glenview Naval Air-station te Chicago. De Filipino's hebben nooit getwijfeld aan Amerika's oppermacht in de lucht. Kort voordat de Japanners hun vaderland aanvielen, was ik in Manilla en vergezelde Generaal McArthur en zijn aide-de-camp Generaal Sutherland om de plechtige opname van het Filipino Air Corps in de Amerikaanse Luchtmacht bij te wonen. Ik zal nooit de trots en de vreugde op de gezichten der jonge Filipino vliegers vergeten. Later ontbeet ik met hen en vroeg: „Betekent dit promotie en opslag?“ Zij lachten en antwoordden: „Nee, maar dat doet er niet toe. Waar het op aankomt is, dat wij nu deel uitmaken van de grootste luchtmacht ter wereld.“

Zij hadden de machines en de uitrusting niet om hun strategische eilanden te verdedigen, maar zij zullen terugkeeren met alles wat noodig is om ze te heroveren. Het is nog slechts een kwestie van tijd.

De Duitschers zeggen, dat wie de zee beheerscht den oorlog wint. Het is nog slechts een kwestie van tijd. Als zij dat gelooven, dan moeten zij het „mene, tekel, ufarisn“ op den muur geschreven zien. Niet alleen dat de Geallieerde Volken de zee beheerschen, maar zij beheerschen de lucht over de geheele wereld.

De Chineseesche soldaat na zes jaar oorlog

door een correspondent van de „Times“, die kort geleden in China was.

NA zes jaar oorlog in China weet de wereld nog steeds weinig over den Chineseeschen soldaat, die in ontelbare duizentallen gevechten heeft — en gesneuveld is — voor het land van zijn voorvaders. En toch is hij, vechtende door het geheele land, slapende op den harden grond, enorme afstanden afleggend op een lege maag, oefenend met een tommy-gun of spelend op zijn bamboe-fluit in een theesalon, een der steunpilaren geweest in den strijd om de vrijheid der wereld. Het uithoudingsvermogen, het simpele vertrouwen en het gevoel voor humor van den Chineseeschen soldaat hebben niet alleen China gered in haar grootste crisis, maar hebben, door de Japanners tegen te houden, eveneens groote uitwerking gehad op de gebeurtenissen in den Stillen Oceaan.

Het enorme persoonlijke prestige van Generalissimo Chang-Kai-Shek is de grootste op zich zelf staande factor geweest in het samenvoegen van de losse groepen gewapende mannen in geheel China tot het groote nationale leger van vandaag. Tijdens de Japansche opmarsch naar Nanking had ik een gesprek met Chineseesche troepen in de frontlijn, terwijl wij onder vuur lagen. Nadat zij mij gevraagd hadden mijn naam in hun zakboekjes te zetten, want dat brengt geluk, lieten zij mij foto's zien van den Generalissimo. „Dai yat, dai yat!“ riepen zij uit („Nummer één, nummer één“). Wat de meeste indruk op mij maakte was niet zoo zeer de overtuiging van hun eerbetoen, maar hun nieuwe gewaar-

wording van eenheid. Slechts enkele maanden geleden was de provincie waar zij vandaan kwamen in opstand tegen de Regering. Ik hoef hier enkel nog aan toe te voegen, dat zij dezelfde nacht allen sneuvelden in de verdediging van de hoofdstad.

Boerenrecruten

Het overgrote deel van het Chineseesche leger is samengesteld uit recruten van de boerenklasse. Door het tekort aan gemechaniseerde vervoermiddelen dient een groot percentage van de mannen als dragers. De gemiddelde leeftijd der soldaten is tusschen de 20 en 25 jaar, en van officieren tusschen de 20 en 30. Er zijn slechts enkele commandanten in het veld boven de 40, daar oudere mannen de lange marschen niet vol kunnen houden. Om dezelfde reden zijn horenbazers en loopjongens zelden jonger dan 16 jaar. In verband met de bijna onverzadigbare behoefte aan getrainde mannen in de technische diensten der Regering, worden ontweekende mannen nog steeds in betrekkelijk kleinen getale in het leger opgenomen. Doch wel worden thans boerenjongens opgeroepen, die drie of vier jaren de dorpscholen hebben doorlopen, en daardoor wordt het algemeene peil verhoogd.

Deze recruten van het platteland vormen een bron van kracht voor het leger. Behalve hun plaatselijke kennis van het terrein, zijn zij taalgenoeg om de lange afstanden tijdens de campagnes af te leggen. De Japansche zagsman van het leger te Shanghai verzekerde ons indertijd, dat 100.000 Chineseesche troepen in

een der strijdzones waren omringd. Toen wij er bij hem op aandrongen ons te zeggen wat hij precies met omringd bedoelde, antwoordde hij: „Omringd — met gaten“.

En door een van deze gaten smolt, gedurende de nacht, de geheele troepenmacht weg en hergroepeerde zich voordat de Japanners zich realiseerden wat er gebeurd was. Er is een Chineesch spreekwoord, dat zegt: „Pasgeboren kalveren vrezten geen tijgers“. Tijdens de gevechten in Shanghai leden de Chineseesche zware verliezen door hun roekeloozen moed en bravuur. De Chineseesche soldaat heeft vele harde lessen geleerd tijdens deze zes jaar oorlog. Behalve het nieuwe gevoel van eenheid kent hij nu ook de waarde van discipline. De officieren, die van de nieuwe staf-colleges in Chungking, Chengtu en andere plaatsen komen, hebben thans een veel grooter plichtsgevoel, zoodat in het veld als achter het front.

Tijdens den terugtocht van Nanking ontdekten de Chinezen al gauw, dat vijandelijke vliegtuigen minder gevaarlijk zijn als men doodsluit zij, dan wanneer men gaat rennen. En bovenal heeft hij de kunst van camouflage geleerd, om de eenvoudige reden, dat camouflage gedurende langen tijd zijn eenige verdediging tegen luchtaanvallen is geweest.

Een andere belangrijke les, die het nieuwe leger geleerd heeft, is de noodzakelijkheid voor een betere verbinding. China heeft ongeveer 5.000.000 man onder de wapenen, natuurlijk niet alle volledig uitgerust, en gerecruet uit alle deelen van het land. Tijdens de laatste dagen van Nanking onderging ik de vreemde gewaarding als tolk op te moeten treden voor troepen, die elkaar's dialect niet begrepen, en vertaalde het Kantoneesch in het Mandarijnisch. Heden bestaan zulke gewestelijke legers niet meer. Behalve dat hij erin geslaagd is de uitgebreide

(41)

Chineesche piloten, die in Amerika worden opgeleid, krijgen les van een Amerikaanschen instructeur.

vormloze troepen tot standaarddivisies te organiseren, is General Chang-Kai-Shek's grootste succes geweest de soldaten van alle provincies te vermengen tot één groote gevechtsgroep, met als voertaal het p'u 't'ing hua, de voertaal van het Noorden.

Grijs en Geel-Groen

Door de transportmogelijkheden zijn kleur en stijl der uniformen nog niet geheel gestandaardiseerd, hoewel de noordelijke troepen over het algemeen grijs dragen en de zuidelijke geel-groen om met de kleuren van het landschap overeen te stemmen. Het uniform varieert van dunne katoenen broekjes en uniformjassen voor de subtropische wildernis in het zuiden, tot jassen van schaaphuiden en bontmutsen voor de vriezende grensgebieden in het noorden. In tegenstelling tot wat men in het buitenland geloofde, dragen alleen de Hunan-troepen paraplu's van geel papier. De meeste zuidelijken dragen strooien sandalen, die ideaal zijn voor lange marschen, gevechten in de bergen, nachtaanvallen of gevechten in de wildernis.

De uitrusting van den Chineeschen soldaat is veel lichter dan van den Britschen, Indischen of Amerikaanschen soldaat. Behalve zijn geweer, bajonet, 100 stuks patronen en "aardappelstamper"-granaat, draagt hij gewoonlijk een deken, veldflesch, tinnen kroes, handdoek, tandborstel en zakspiegel. Verder

heeft hij zijn eigen eetstokjes voor zijn maaltijden. Zijn grootste ambitie is, na de hoop op promotie, een elektrische zaklantaarn, te bemachtigen, die hij aan een touwtje rond zijn nek kan dragen. De speciale troepen, die in Indië worden opgeleid, zoals de troepen, die in Birma vechten, zijn grootendeels beter gekleed, gevoed en uiterster dan het merendeel der troepen in China. In hen zien wij heden, hoe de Chinese troepen van de toekomst zullen zijn, wanneer de Vereenigde Volkeren eindelijk in staat zullen zijn om hun voldoende voorraden te zenden.

De Chinese soldaat is de matigste soldaat ter wereld. Zijn maal bestaat voornamelijk uit rijst, gekookte gierst, zoute groenten en kief Chinesech brood. Vleesch is een zeldzame luxe, en wanneer thee te duur is drinkt hij heet water. Wanneer de legerkoks met hun groote ijzeren kookpotten, de groote marsch niet vol kunnen houden en uitvalven, dan vecht hij met zoo goed op drooge rantsoenen. Er is echter een Chineesch gezegde: "Als de krijger goed gevoed is, dan is zijn paard vurig", en de autoriteiten zijn dan ook steeds bezig zijn diert te verbeteren.

Weinig vrije tijd

Wanneer hij niet in de frontlijn staat brengt de Chinese soldaat zijn tijd door met drillen, lessen, bajonet-oefeningen, marsch-oefeningen, schaduwboxen en georganiseerde sport.

De meest geliefde spel is korfbal. Hij houdt ook van voetbal, maar zijn strooien sandalen zijn niet geschikt voor dit spel. Gewoonlijk brengt hij zijn weinige vrije tijd door met het spelen op een mond-harmonica, zingen, of pratend met vrienden in de theesaal ter plaatse. Degenen, die kunnen lezen verslinden de verhalen van San Kuo, of het tijdperk der drie koningen, de Chinese verhalen van de "Ridders van de Tafelronde".

De Chinese soldaat is niet sterk in het bedenken van bijnamen voor zijn vijanden, dieren of wapens, en heeft slechts twee uitdrukkingen voor de Japanners: "dwerghandieten" en "kleine duivels". Alles bij elkaar genomen is hij tamelijk fegmatisch en stoicijns in gevaar, smart en tegenover den dood. Zijn grootste deugd is echter, naast zijn verbazing-gevoel uithoudingsvermogen, zijn wekkend voor humor, dat hem nooit in den steek laat.

Wanneer wij den Chineeschen soldaat hulde bewijzen moeten wij niet vergeten, wat we den menschelijke kwaliteiten van dezen weinig bekende strijder schuldig zijn, want hij heeft zijn plaats in de annalen van de vrijheid veroverd door zijn heldhaftigen strijd tegen den aanval.

Enkele Chinese soldaten, die Japanners hebben gevechten en niet zullen rusten, voordat de vijand volkomen verslagen is.

VAN VERRE VRIENDEN

BU K.B. van 7 Juni werd het Kruis van Verdienste toegekend aan de volgende personen, die in onbezee N.W. Guinea, onder buitengewoon moeilijke omstandigheden en geheel van de buitenwereld afgezonderd, een groot moed en plichtsbetrachting aan den dag hebben gelegd:

- J. G. Wegener, controleur binnenlands bestuur.
- Dr. J. F. de Bruijn, controleur binnenlands bestuur.
- F. Schokker, inspecteur van politie eerste klasse.
- Raden Mohamed Singar Rakamjarsifa, Wedana te Tanahmerah.
- Dr. Lien Huanho, geneesheer in gouvernementdienst.

Naast den Prinses Julianazender op Curaçao heeft Suriname een krachtig station, bestemd voor Zuid-Amerika, gekregen, dat „Prins Bernhartzender“ is genoemd.

Onder voorzitterschap van kapitein luitenant ter zee A. C. H. Kavé heeft een comité in Suriname een moderne club voor zeelieden van de koopvaardij te Paramaribo geopend.

In San Francisco, 111 Ellis Street, is een clubhuis voor de Nederlandsche koopvaardij geopend, dat onder beheer staat van de Stichting „Nederland ter Zee“ en door het Ministerie van Sociale Zaken wordt bestuurd.

De J. E. van Hoogstraten is van Londen in Melbourne teruggekeerd en heeft de leiding van de Nederlandsch O. Indische commissie in Australië wederom op zich genomen. *Edelwe van der Plas* kan zich diens gevolgde wederom geheel aan de belangen van Nederlandsch Nieuw Guinea wijden.

De heer J. van Es is benoemd tot leider van de Latijnsch-Amerikaansche afdeling van het Nederlandsche Voorlichtingsbureau in New York. Hij is op een inspectie naar Zuid-Amerika op Curaçao aangekomen.

De duizenden Indonesiërs, die thans over de wereld buiten Indië verspreid zijn, blijven van het wereldrijwag op de hoogte door het blad „Penjoeloch“, dat tweemaal per maand geheel in het Maleisch in Melbourne wordt uitgegeven, door een redactie bestaande uit een Nederlander en negen Indonesiërs, waaronder Javanen, Sumatraanen, Ambonezen en verlegenwoordigers van Celebes. Van elk nummer gaan copieën per luchtpost naar New York, waar ze herdukt worden ter verspreiding onder de duizenden Indonesiërs in West-Indië en op de schepen.

Mr. F. E. H. Groenman, onz. Gezant in Canada, is op 20 Juni in Ottawa overleden. Prins Bernhard woonde de begrafenis bij.

Op den „Dag der Vereenigde Volkeren“ heeft Ambassadeur Lovink vanuit Chungking een radiotoespraak in het Chineesch uitgeproken.

De Nederlandsche Marine Vliegtuigen in Engeland is de enige Geallieerde Marine vliegtuigen, die de eer waardig gekoerd is, om in het „Bombardementcommando“ te worden opgenomen. In verband hiermee hebben onze piloten hun Lockheed-Hudson machines voor meer moderne Mitchell-bombers-ers vervisseld, waardoor hun actie-radus groter is geworden.

Op 16 Juni was *Merrison Chang-Kai-Chek*, de echtgenote van den Chineeschen Generalissimo, de gast van Prinses Juliana in Ottawa. Aan het moment zat ook Koningin Wilhelmina aan.

Aan de Nederlandsche School voor Koopvaardij-officieren te Bronxville, in Amerika, zijn op 12 Juni door Mr. Steenberghe de eerste diploma's uitgereikt, waaronder 8 voor tweeden stuurman, 3 voor derden stuurman en 3 A-examens voor machinist.

Binnenkort openen de K.L.M. haar halfwekelijksche dienst van Miami in de Vereenigde Staten naar Curaçao. Alrijze worden van Aruba en van Curaçao gevogven via Jamaica, Haiti en Cuba.

Te New York is opgericht de N.V. Querido's Uitgevers-Maatschappij. Het doel is de uitgave van Nederlandsche zoowel als Engelsche boeken, die voor de algemeene zaak dienstig kunnen zijn. De directie bestaat uit de Heeren F. H. Landshoff, Oud-Directeur van Querido te Amsterdam en M. E. H. Warendorf, Oud-Directeur van Halkema en Warendorf te Amsterdam.

Onder de uitgaven, die eerlang zullen verschijnen, bevinden zich werken van *Arthur van Schendel*, *Willelm Elzschkat*, *Simon Koster*, verhalen van *Johan Fabricius*, *Jan Greshoff* en *Dula de Jong*, een boek bloemzinnigen van Nederlandsche godsdichten en een boek over Nederland's bijdrage tot de wetenschap van A. J. Barnouw en B. Landherr.

De nieuwe Uitgevers-Maatschappij zal met de Nederlandsche Regering samenwerken en daarom zullen als Raad van

Toezicht optreden: Prof. Barnouw, en de Heeren H. W. van Loon, J. Greshoff, P. Hoog, D. J. van Riemsdijk en N.A.C. Stalenhoek de Bruijn.

De twee voornaamste Amerikaanse organisaties ten behoeve van vluchtelingen hebben onzen langdenoot *Warner Prins* uitgenoodigd om een speciaal comité onder zijn leiding te vormen, dat deze organisaties van advies zal dienen inzake Nederlandsche vluchtelingen.

In Melbourne is onder leiding van den Nederlandschen Voorlichtingsgeuzen een eerste cursus in Maleisch gehouden voor Australische officieren en manschappen, die bij de herovering van Ned. Indië een rol zullen spelen. Het eindexamen, afgenomen door den heer *Hellobot* en een aantal Indonesiërs, was zeer bevredigend en het matrodel heeft zich met groot enthousiasme voor een vervolgcursus aangemeld.

Evenals eind 1942 aan bootsman W. J. Linder, is thans aan kwartiermeester P. de Bruyn het Kruis van Verdienste uitgereikt door den Ned. Gezant te Melbourne. Dit Kruis — verleend voor heldhaftig optreden tijdens een bombardement op een Engelsche haven, waarbij twee onzer koopvaardij-schepen werden getroffen — had den betrekkenen bijna twee jaar naegerisrd voor het kon worden uitgereikt.

Het eindexamen, afgenomen door den heer *Hellobot* en een aantal Indonesiërs, was zeer bevredigend en het matrodel heeft zich met groot enthousiasme voor een vervolgcursus aangemeld.

Aan de nieuwe Medische Faculteit van de Universiteit van Pretoria, waar de voertaal Afrikaansch is, zijn de eerste hoogleraarbenoemingen gedaan. Het zijn:

- Dr. A. Pijper, uit Leiden a komstig, voor Bacteriologie en Pathologie.
- Dr. H. Besselaar, een Afrikaner, die in Nederland zijn opleiding ontving, voor Heelkunde.
- Dr. L. J. te Groen, zoon van een Nederlander, eveneens in Nederland opgeleid, als als Deken zal optreden, voor Verloskunde en Vrouwenziekten.

In Melbourne is aan den heer M. J. Rehwinkel, le officier van de „Ondina“, het Bronzen Kruis uitgereikt, wegens betoonden heldemoed na de overname van het commando over het schip. Onze lezers weten, dat aan Kapitein W. Horstman, die in den strijd van de „Ondina“, tegen de twee Japanse hulp-taire Willemaarde 4e klasse is toegekend.

Op 20 Maart 1943 verscheen het eerste nummer van het tweewekelijksche blad „Remosa“, het eigen orgaan van de Kon. Ned. Militaire Vlieg-school in Amerika.

De heer H. de Wit is benoemd tot hoofd-redacteur van het blad „Beurs- en Nieuwsberichten“, dat op Curaçao verschijnt.

Engeland van vandaag

WE willen U op deze bladzijden een gevarieerd beeld geven van Engeland, zoals het zich heden voordoet; het werk van de bevolking, haar belangen en enkele van haar prestaties.

Trafalgar Square

Trafalgar Square is een belangrijk centrum van Londen in oorlogstijd. Onder een van de laatste attracties was de tentoonstelling van een plan voor de heropbouw van Londen, door het Koninklijk Instituut van Britsche architecten; een demonstratie-week voor het verzamelen van bruikbare afval; lunch-concerten, door Dame Myra Hess en andere vooraanstaande musici in de National Gallery gegeven en door Myra Hess zelf aan het begin van den oorlog georganiseerd; een tentoonstelling van schilderijen door kunstenaars in militaire dienst en „het schilderij van de week“, dikwijls van de Hollandsche school, dat in de foyer wordt getoond. Dit is een enkel schilderij uit de collectie van de National Gallery.

Mensen, die oorlogswerk doen en deze tentoonstellingen komen bezoeken, kunnen in de National Gallery cantine het middagmaal gebruiken. Deze cantine wordt georganiseerd door vrijwilligers, waaronder zich enkele van de beste koks in Londen bevinden, en er wordt opgericht in het najaar van 1940 voor de versaffing van middagen aan hen, die een volten dag oorlogswerk doen en een volten of velen zijn die de concerten bijwonen. Hoewel het voornaamste doel niet is, er geldelijk voordeel van te trekken, maakte de cantine toch in het eerste jaar van haar bestaan, £11,591 winst, ten behoeve van liefdadige oorlogsdoelinden.

De Britsche oorlogsproductie

Sir Oliver Lyttelton, minister van Productie, sprekende op de Amerikaanse onafhankelijkheidsdag,

herinnerde aan onze schuld aan de Vereenigde Staten, waarvan we in 1943 wapens, vliegtuigen en schepen ontvingen, die een productieve tegenwoordigheden van anderhalf miljoen arbeiders, gedurende een tijdperk van 12 maanden met te spreken over Engeland's eigen productie. De bijstand, die we dit jaar aan Amerika en Rusland verleen maakt een groot deel uit van de bijdragen, die we onder de huur- en leenwet van Amerika ontvangen hebben. "Laat ik U zeggen," vervolgde hij, "dat op het heele gebied van oorlogsproductie, marine- en andere scheepsbouw, munitie voor het leger en vliegtuigen, de productie van het Engelsche Rijk alleen, groter is, dan die van Duitschland, Oostenrijk en Tschechoslowakije tezamen.

Slachtoffers van bomaanvallen

Engeland is nog steeds binnen de oorlogszone, hoewel het aantal slachtoffers gedurende de laatste maanden klein is, vergeleken met dat van twee jaar geleden. Waar dan ook echter, kunnen de Engelsche steden en dorpen zich elk oogenblik weer midden in den strijd bevinden. In April 1943 werden 172 personen gedood of vermist gemeld en 205 gewond. In Mei 384 dooden en 783 gewonden. Het aantal slachtoffers gedurende de maand Juni was meer dan 500.

Honderd miljoen ton oogst

„Boerenzondag“ werd op den 4den Juni door geheel Engeland in steden en dorpen met optochten en demonstraties gevierd. Meisjes van het Vrouwelijke Landleger en vrijwilligers, die gedeeltelijk dagwerk verrichten, voegden zich bij de massa-optochten. Klokkenluiders werden in groepen georganiseerd, zoodat vanaf vele kerktorens, die sinds het begin van den oorlog gezwegen hadden, de klokken de

mensen ter kerke luidden. Mr. Hudson, de Britsche Minister van Landbouw sprak tot alle boeren door de radio. "Deze maand", zoo zeide hij, "neemt Engeland een aanvang met het binnenbrengen van de grootste oogst in haar geschiedenis. Dit jaar hebben we gezaaid met een goed doel. We zullen een oogst binnenbrengen, die in de herinnering van het menschoom zal voortleven. Als alles geborgen is, zullen we waarschijnlijk van een 100 miljoen ton oogst kunnen spreken. Dit is de reden, waarom ik een oproep heb gedaan voor een half miljoen vrijwilligers om met het oogsten te helpen. En het resultaat is prachtig geweest! Vacantiecampen voor dit doel zijn georganiseerd in elke provincie, en de meesten zijn al volgeboekt".

Ongeveer 20 duizend vierkante meter land, zijn, of worden, onder het drainageingssysteem verbeterd. Gedurende de eerste 9 maanden van dit oorlogs-drainageers-programma hebben de Engelschen al meer gepresteerd dan de Italiaansche fascistien met hun grootspraak over de drainering van de Pontijnsche moerassen, wat belangrijk langer dan 9 jaar in beslag nam!

Als de lichten weer aangaan in Londen

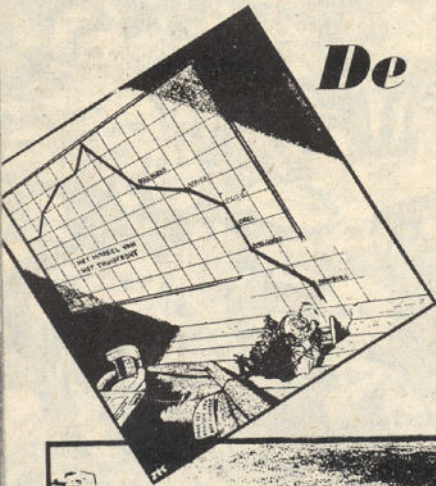
Een van de meest beluisterde radiosprekers, de schrijver J. B. Priestley, geeft een serie redevoeringen op Maandagavond, in één waarvan hij onlangs zei: "Als de lichten in Londen weer aangaan, zullen zij niet alleen een deerlijk gehavend Londen onthullen, maar ook een versplinterd Europa. Heele bevolkingen zullen om voedsel roepen, om kleding, om medicijnen en medische hulp. We zullen eerst dan ten volle beseffen, welke verwoestingen en ruites door de Nazi-machine zijn achter gelaten. Wij zullen een oneindig groote verantwoordelijkheid dragen, maar er ook oneindig veel mee kunnen bereiken".

ZONDER LIJFWACHT

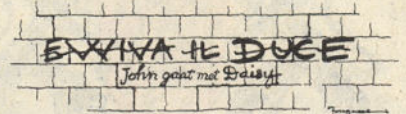
De oorlog in

CARICATUUR

"DE MUUR IS VOL, MIJNHEER, DUS IK GA MAAR NAAR BENEDEN."
(Uit de News Chronicle)

DIT WAS HET COMMENTAAR VAN DEN BEKENDEN ENGELSCHEN CARICATURIST, FOUASSE, OP DE REGIEMSV ERANDERING OP SICILIE.
(Uit het weekblad 'Punch')

HET IS EEN LEUGEN—WE TREKKEN NIET TERUG, MAAR ACHTERSTEVOREN OP

Het zelfde oude verhaal. Deze caricatuur van Low werd op 15 December 1941 in de Evening Standard gepubliceerd, toen Hitler's tweede offensief tegen Moskou werd teruggeslagen, waarbij hij 85.000 Duitschers verloor. Toen, evenals nu tijdens hun grootste nederlaag bij Orel, probeerde Goebbels de toestand uiteten te zetten met de woorden „De Duitse troepen trekken zich volgens plan terug naar vooraf beraamde posities.”

DE ONVERWACHTE HERHALING (Uit de Daily Mirror)

Verkrijging van vreemde nationaliteit door Nederlanders

Bij Koninklijk Besluit van 22 Mei 1943, gehoord den Buitengewonen Raad van Advies, is vastgesteld:

ARTIKEL 1.
Door het na 9 Mei 1940 verkrijgen of deelachtig worden van de nationaliteit of het onderdaanschap van een staat, waarmede Wij ten tijde der verkrijging geen diplomatieke betrekkingen onderhouden of onderhouden, wordt tenzij die betrekkingen tusschen 9 Mei 1940 en het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, zijn tot stand gebracht, het Nederlanderschap nuch het Nederlandsch onderdaanschap verloren dan indien Wij zulks uitdrukkelijk verklaren.

Van een verklaring als bedoeld in het vorige lid wordt mededeeling gedaan in de Staatscourant.

ARTIKEL 2.
Dit besluit is mede verbindend voor Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao en treedt in werking op den dag volgende op dien zijner afkondiging.

Ter toelichting diene het volgende: De Regering heeft het noodig geacht bij voorbaat maatregelen te nemen tegen mogelijke plannen van vijandelijke mogendheden, om personen in den uiterlijken vorm van een vrijwillige naturalisatie of optie hun Nederlanderschap of hun Nederlandsch onderdaanschap te doen verliezen. Tevens heeft zij er tegen

willen waken, dat landverraders, welke vóór het plegen van hun tegen ons vaderland of tegen onze bondgenooten gerechtige misdrijven, de nationaliteit van een ander staat weten te verkrijgen, daardoor hun gerechte straf zouden kunnen ontloopen. Deze kans zal hun niet worden geboden, onverschillig welke onbevoegdheid gegeven en mitsdien krachtlooze bepalingen te hunnen aanzien onder de vijandelijke bezetting reeds zijn of nog mochten worden uitgevaardigd.

Deze nieuwe regeling heeft mede tengevolge, dat ook een Nederlandsche vrouw, die na 9 Mei 1940 met een vijandelijken onderdaan in het huwelijk is getreden of zal treden, desondanks, althans voorloopig, Nederlandsche blijft, zoolang het verlies van haar Nederlanderschap niet bij een Koninklijke verklaring wordt uitgesproken. Opgemerkt zij, dat de Regering zich voorbehoudt dergelijke huwelijken met vijandelijke onderdanen later alsnog door den rechter op hun geldigheid te doen toetsen, indien bij het sluiten daarvan niet aan alle vereischten der Nederlandsche wet is voldaan.

Uiteraard is het echter geenszins de bedoeling, dat alle personen, die een vijandelijk onderdaanschap hebben aanvaard, voor goed in het genot van Nederlandsche burgerrechten worden gelaten. Aan de Nederlandsche volksgemeenschap vreemde elementen zullen daaruit zeer zeker te zijner tijd verwijderd worden en ook rechten tot vreemdelingen worden verklaard. Bij de beoordeeling, of en wanneer tot deze verklaring zal worden overgegaan, moet het Landsbelang beslissend zijn.

Het behoeft eindelijk geen nader betoog, dat de bezetter elke bevoegdheid mist om zijnerzijds bepalingen omtrent de verkrijging of het verlies van het Nederlanderschap of het Nederlandsche onderdaanschap vast te stellen en dat met dergelijke bepalingen in een bevrijd Nederland nimmer rekening zal worden gehouden.

LEZEN EN DOORGEVEN!